

Grane kommune
Midt i blinken

ØKONOMIPLAN 2018- 2021
MED HANDLINGSPROGRAM
BUDSJETT 2018

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	5
1.1	Innledende kommentarer budsjett 2018	5
1.2	Visjon	7
2	Generelt om økonomiplanen.....	7
2.1	Kommunelovens bestemmelser	7
3	Rammebetingelser	8
3.1	Befolkningsutvikling og prognoser	8
3.2	Statsbudsjettet 2018	13
4	Felles inntekter og finans	15
4.1	Skatter – Rammetilskudd - Konesesjonskraft.....	15
4.1.1	Skatter	15
4.1.2	Rammetilskudd	15
4.1.3	Konesesjonskraft (ikke ferdigstillt- salget avtalt utføres fredag 17.11.2017 via Kommunekraft)	16
4.2	Lånekostnader	16
4.3	Utlån.....	18
4.3.1	Næringslån.....	18
4.4	Avskrivninger	18
5	Hovedoversikt	18
5.1.1	Økonomisk oversikt drift.....	18
5.1.2	Budsjettskjema 1A drift	19
5.1.3	Anskaffelse og anvendelse av midler.....	20
6	Tjenesteområder	22
6.1	Budsjett resultatenheter	22
6.2	Ressursbruk/ oversikt ansatte.....	23
6.2.1	Sykefravær og sykefraværsutvikling:	23
6.2.2	Vikarbruk	24
6.2.3	Kompetanseutvikling	24
6.2.4	Rekruttering.....	24
6.3	Ansvar 0. Politisk/ tilskudd	25
6.3.1	Personalplan	25
6.3.2	Økonomisk ramme	26
6.3.3	Tilskudd og kontingenter	26

6.3.4	Kirken	27
6.4	Ansvar 1. Sentraladministrasjon	28
6.4.1	Personalplan	28
6.4.2	Økonomisk ramme	28
6.4.3	Innhold	28
6.4.4	Rådmannen.....	29
6.4.5	Kommunekassen	29
6.4.6	Servicetorget	29
6.4.7	IKT.....	29
6.4.8	Renhold.....	29
6.5	Ansvar 2. Oppvekst- og kultur.....	30
6.5.1	Personalplan	30
6.5.2	Økonomisk ramme	30
6.5.3	Ledelse og organisering.....	31
6.5.4	Grane kommunale barnehage	31
6.5.5	Grane Barne- og ungdomsskole	32
6.5.6	Voksenopplæring	32
6.6	Ansvar 4. Teknisk og næring	33
6.6.1	Personalplan	33
6.6.2	Økonomisk ramme	33
6.6.3	Administrasjon teknisk	34
6.6.4	Eiendomsskatt.....	34
6.6.5	VAR.....	35
6.6.6	Veier.....	35
6.6.7	Bygninger.....	36
6.6.8	Trofors stasjon	36
6.6.9	Næring	37
6.6.10	Brannvern	37
6.6.11	Feiing og tilsyn av fyringsanlegg.....	38
6.6.12	Snøscooterløyper	38
6.6.13	Salg av eiendomsinformasjon.....	38
6.7	Ansvar 5. Helse og omsorg.....	39
6.7.1	Personalplan	39
6.7.2	Økonomisk ramme	39
6.7.3	Innhold	40
6.7.4	Administrasjon helse- og omsorgsavdelingen.....	40
6.7.5	Sykehjem	41

6.7.6	Hjemmetjeneste	41
6.7.7	Ergoterapeut/hjelpemiddelkontakt.....	42
6.7.8	Folkehelse og fysioterapi	42
6.7.9	Helsestasjon/ skolehelsetjenesten	43
6.7.10	Psykisk helse- og rustjenesten	43
6.7.11	Miljøterapi.....	43
6.7.12	Legetjenesten	44
6.8	Ansvar 6. NAV	45
6.8.1	Personalplan	45
6.8.2	Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)	45
6.8.3	Administrasjon NAV	45
6.8.4	Sosialkontortjenester.....	46
6.8.5	Kvalifiseringsprogrammet.....	47
6.8.6	Husbankens tilskuddsordning	47
6.8.7	Startlån som bruk til egenkapital	47
6.8.8	Bosetting av flyktninger	48
6.8.9	Budsjett flyktningetjeneste	48
7	Investeringer	50
7.1	Investering 2018	50
7.2	Investeringsplan 2019-2021.....	51
7.3	Økonomisk oversikt investering	55
7.4	Budsjettskjema 2A investering.....	56
7.5	Låneopptak	57
8	Vedlegg	58
8.1	Betalingsregulativ.....	58

1 Innledning

1.1 Innledende kommentarer budsjett 2018

Den dagen Statsbudsjettet for 2018 ble lagt fram, var det jubel i Grane pga bevilgninger til ny og bedre E6. Det skjer mye positivt i Granesamfunnet og det skal være godt og trygt å bo i Grane kommune selv om kommunebudsjettet er stramt. For Statsbudsjettet for 2018 ga mye mindre bevilgning til kommunebudsjettet enn kommuneorganisasjonen var forberedt på.

Grane kommunes budsjett 2018 er et budsjett som innehar reduksjon på mange tjenesteområder og særlig på de områder hvor vi ikke har lovpålagte forpliktelser.

Budsjett 2018 redusert er redusert med lønnsmidler tilsvarende 5 årsverk i forhold til budsjett 2017. I budsjettet legges det opp til at vi blir færre ansatte og vi må utføre flere oppgaver

Det er særskilt 4 forhold som påvirker Grane kommunes økonomiske situasjon 2018:

1. Lav tildeling av rammeoverføring gitt i Statsbudsjettet
2. Historisk lavt antall tiltak som inngår i investeringsbudsjettet 2018
3. Vi blir flere eldre og færre innbyggere jfr demografiske prognoser
4. Økte oppgaver til kommunen, strengere krav til kommunen, andre endringer.

Det legges fram et budsjett med reduksjon i

- kurs/opplæring
- antall ansatte
- forbruksvarer i alle avdelinger (foruten medisinsk forbr)
- mindre vedlikehold

Disse forholdene krever at vi endrer måten å jobbe på og måten vi organiserer våre tjenester på. Når kursbudsjettet reduseres / settes i null, settes ekstra store krav til hver mellomleder som må sørge for at Grane kommune fortsatt er en lærende organisasjon.

Vi er tildelt mindre i overføringer enn det som vi må betale ut gjennom lønns- og prisvekst og gjennom økte statlige krav til kommunal oppgaveutførelse. Total økning var på 1,2 %, ca kr 1,6 mill. Ca 75 % av Grane kommunes budsjett er lønnsutgifter og 80-90 % av våre ansatte fikk et sentralt bestemt lønnspålegg på 2,4 % i 2017, ca kr 1,8 mill.

De ansattes arbeidsinnsats og måte å arbeide på, er den største kapitalforvaltningen i vår organisasjon.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

I økonomiplanperioden vil rådmannens stab ha særlig fokus på 3 arbeidsfelt utover daglig drift:

- Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter.

I nedgangsperioder må vi løfte blikket og skape overskudd til å delta i positive prosesser. Grane kommune har mye å glede seg til vedr lokalsamfunnsutvikling, veiutbygging og Vefsna som lakseelv.

Bidra der det er nødvendig for å legge grunnlaget for utvikling av elvebaserte aktiviteter, tettstedsutvikling/veiutvikling, delta i utarbeidelse av næringsplanen.

- Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass

Organisasjon: Å redusere i antall ansatte, endre organisasjonen, innføre nye arbeidsmetoder. Det må skje både i raske prosesser og i hele økonomiplanperioden. Dette i samspill med tillitsvalgte og folkevalgte. Samtidig som vi ivaretar folkehelse og beholder lavt sykefravær.

- Nordlands beste Folkehelsekommune

Nytt helsetun/Folkehelsehuset: Prosessen fram til åpning av nytt helsetun. Oppstart av prosess med hva skal Kommunehuset og dagens sykehjem brukes til. Sette kriterier for mellomledernes mål for å opprettholde Grane kommune som helsefremmende arbeidsplass.

Videreføre lavterskeltilbud til våre innbyggere.

I 2017 har vi hatt et sykefravær på 6-6,5%, noe som er svært lavt i offentlig forvaltning. Rådmann tror ikke at vi kan forvente reduksjon under 6 % i 2018.

Tone Larsen
rådmann

1.2 Visjon

Grane kommune midt i blinken

Uavhengig av budsjettstatus er Grane fortsatt midt i blinken ! Mellom hav og innland, midt mellom nasjonalparker og kommunikasjonsknutepunkt. Og det skal fortsatt være et blinkskudd å finne seg arbeid og bolig her.

Visjonen vår: Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter, er en levende visjon som vi vil utvikle i 2018 og i hele økonomiplanperioden.

Grane kommunestyre har vedtatt følgende satningsfelt 2017-2021:

- a. *Arbeidsplasser og kompetanse*
- b. *Bolyst og inkludering*
- c. *Nordlands beste folkehelsekommune*
- d. *Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass*

Avdelingens arbeid med kommunens visjon og mål.

Det er ikke avsatt særskilte midler for at avdelingens skal arbeide med folkehelse/helsefremmende arbeidsplass og kommunens mål og visjon. Denne type arbeid som skal være en del av kommunens daglige drift i helt ordinære oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

For eksempel at:

- barnehagen fortsatt drifter fleksibelt og brukertilpasset for både foreldrenes arbeids- og pendlertid og næringslivets behov.
- vi utføre tiltak som bidrar til bolyst og trygghet
- vi skaper gode sosiale arenaer, integrere nyansatte og nye innbyggere, avholde sosiale happeninger, legge til rette for treningstilbud og rikt friluftsliv.
- vi leverer trygt godt vann og hindrer forurensning

Både ansatte, innbyggere og besøkende skal få et positivt inntrykk av Grane kommune.

Hver og en ansatt i Grane kommune kan bidra til dette uten at det avsettes egne midler.

2 Generelt om økonomiplanen

2.1 Kommunelovens bestemmelser

Økonomiplanen utarbeides etter § 44 i kommuneloven, mens kravene til årsbudsjettet fremgår av §§ 45 og 46 i samme lov.

Kommunestyret vedtar økonomiplan med handlingsprogram og årsbudsjett for 2018.

Kommuneloven stiller følgende krav til dokumentet:

1. Kommunestyret skal årlig vedta en rullerende økonomiplan
2. Økonomiplanen skal omfatte de 4 neste budsjettår
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jfr. 46, nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen danner grunnlaget for all planlegging i kommunen. Dette betyr at de hovedpremisser som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng.

Planen er primært et styringsredskap for kommunen. Den skal hjelpe kommunens ledelse til å få en oversikt over den økonomiske handlefriheten, samt til å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Økonomiplanen er regnet ut med utgangspunkt i forventet lønns- og prisnivå i 2018. Rådmannen utarbeider et samordnet og balansert utkast til økonomiplan på rammenivå som legges fram for formannskapet. Formannskapet foretar innstilling i saken overfor kommunestyret.

Arbeidsmiljøutvalgets, Eldrerådets og andres uttalelse følger med til kommunestyret. Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak på rammenivå, lager administrasjonen i samsvar med kommunens økonomireglement det detaljerte budsjettet.

3 Rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling og prognoser

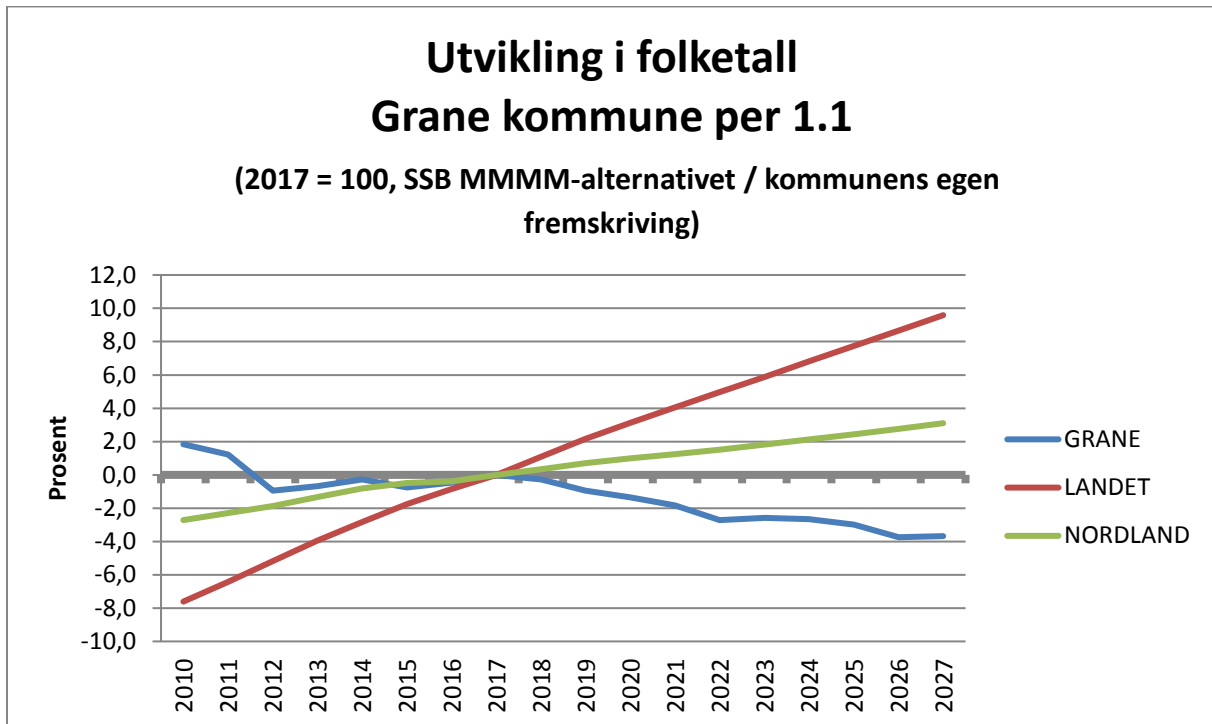
Prognosene tilsier at innbyggertallet går nedover de neste årene. Likevel mer positive prognoser enn i fjor.

For at vi skal klare å snu denne utviklingen må vi sette inn tiltak som hindrer fraflytting og som gjør at vi får økt tilflytting.

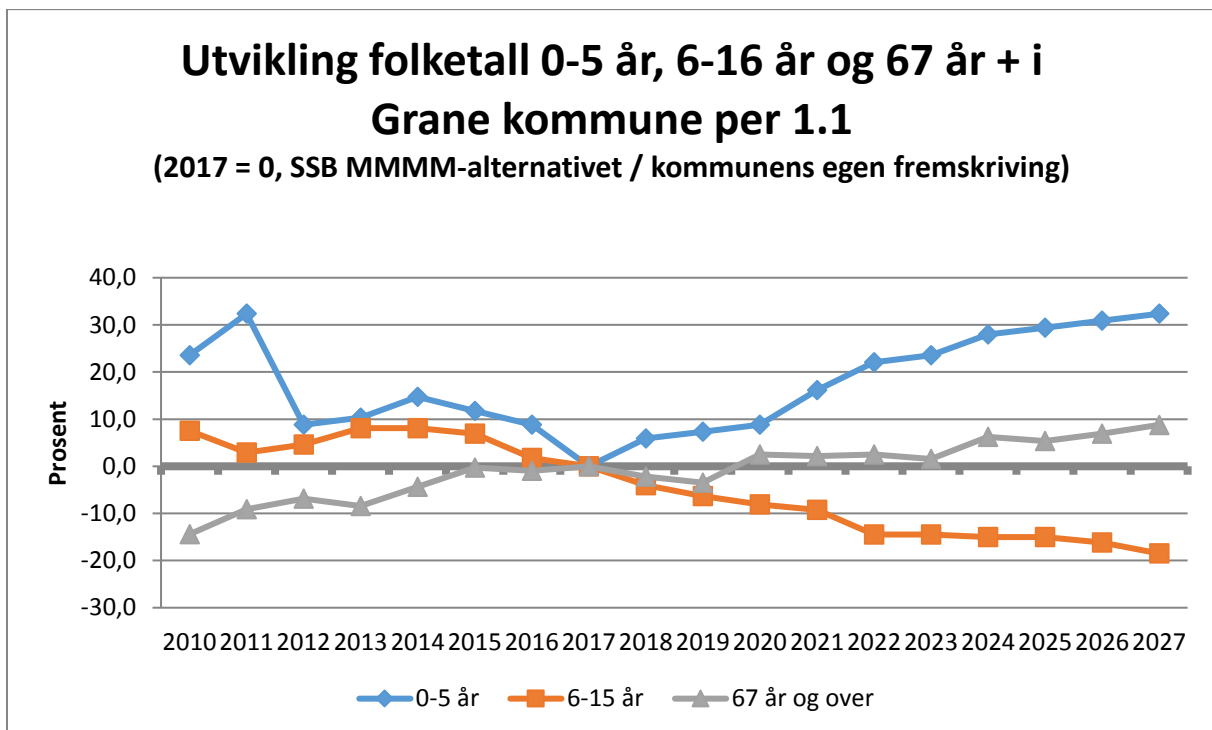
Utviklingen som legges fram her kan tilsi mindre rammer til kommunen framover.

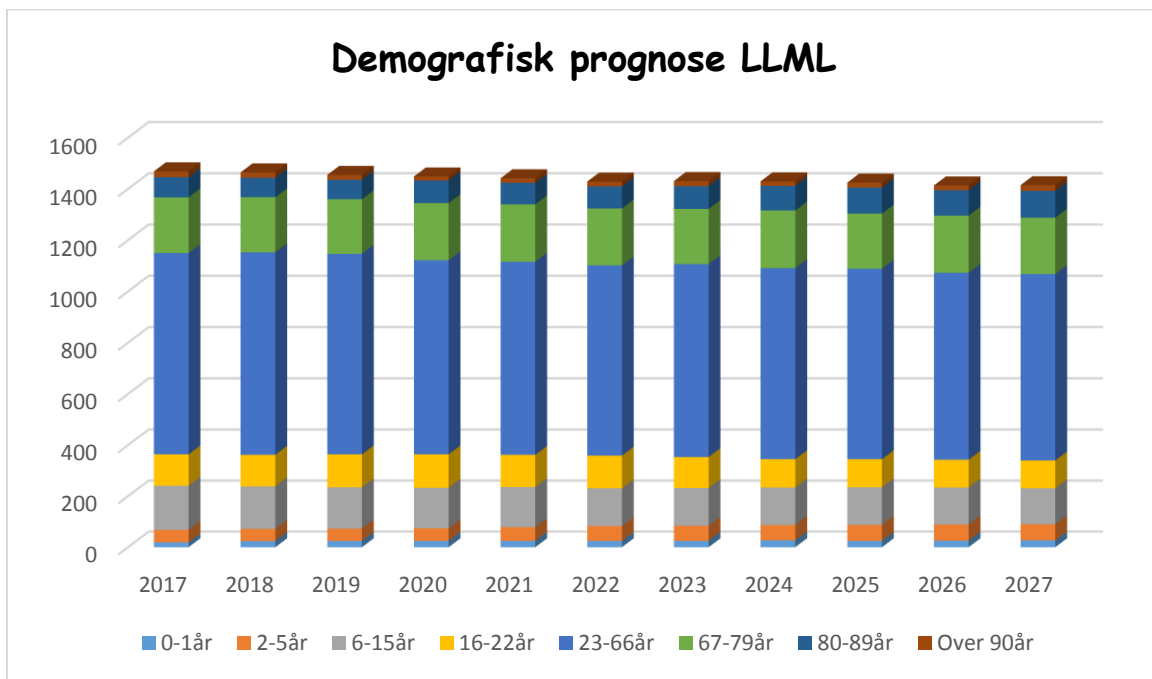
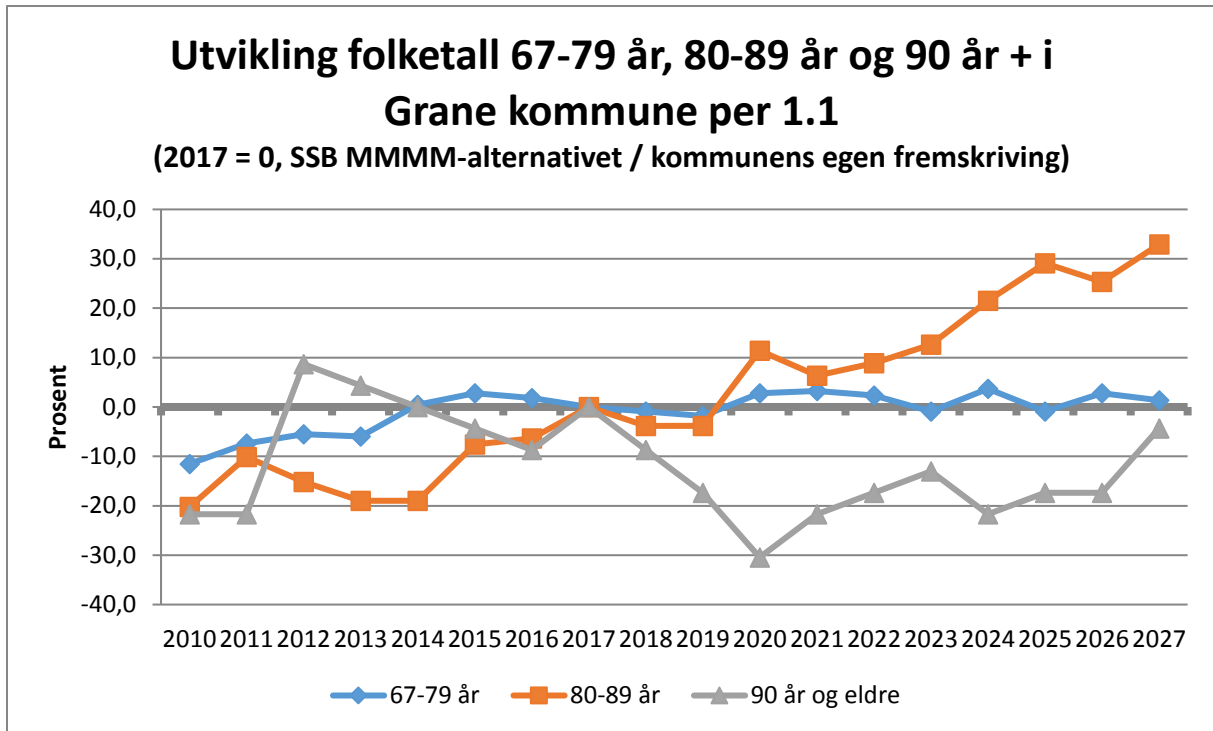
Befolkning og demografi

Prognoser på antall innbyggere fordelt 2017-2027 i henhold til ulike aldersgrupper:

Statistisk vil folketallet i Grane kommune reduseres med 54 personer fram mot 2027.

Prognosen framover indikerer følgende:

- LLML-prognosen(LLML betyr lav nasjonal vekst-prognose) indikerer en reduksjon i folketallet på ca. 54 personer fram til 2027.
- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 30 personer i aldersgruppen 6-15 år.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 14 og 58 personer.
- En antatt økning på rundt 30 personer i aldersgruppen 80-89.

Befolkningsframskriving for Grane kommune viser en reduksjon av innbyggertallet frem til 2028. Det er hovedsakelig de yngre aldersgruppene som går ned, mens gruppen 65 – 79 og 80 + øker. Det kritiske er nedgang i grupper som gir skatteinntekter, samt at områdene for helse og omsorg får økt antall brukere.

Folkehelseinstituttets begrunnelse for valg av indikator:

Befolkningsframskrivninger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig instrument for planlegging i kommunene. Høy levealder betyr at folk er ved god helse og at vi har gode velferdsordninger, men flere eldre betyr også at det blir flere som er syke og som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kilde: St.meld. nr. 47, 2008-2009, Samhandlingsreforme.

Forventet levealder for norske kvinner er 82,6 år og for menn 77,9 år. For graneværingene er prognosene 81,4 år for kvinner og 77,2 år for menn. (Kilde: Kommnehelsa)

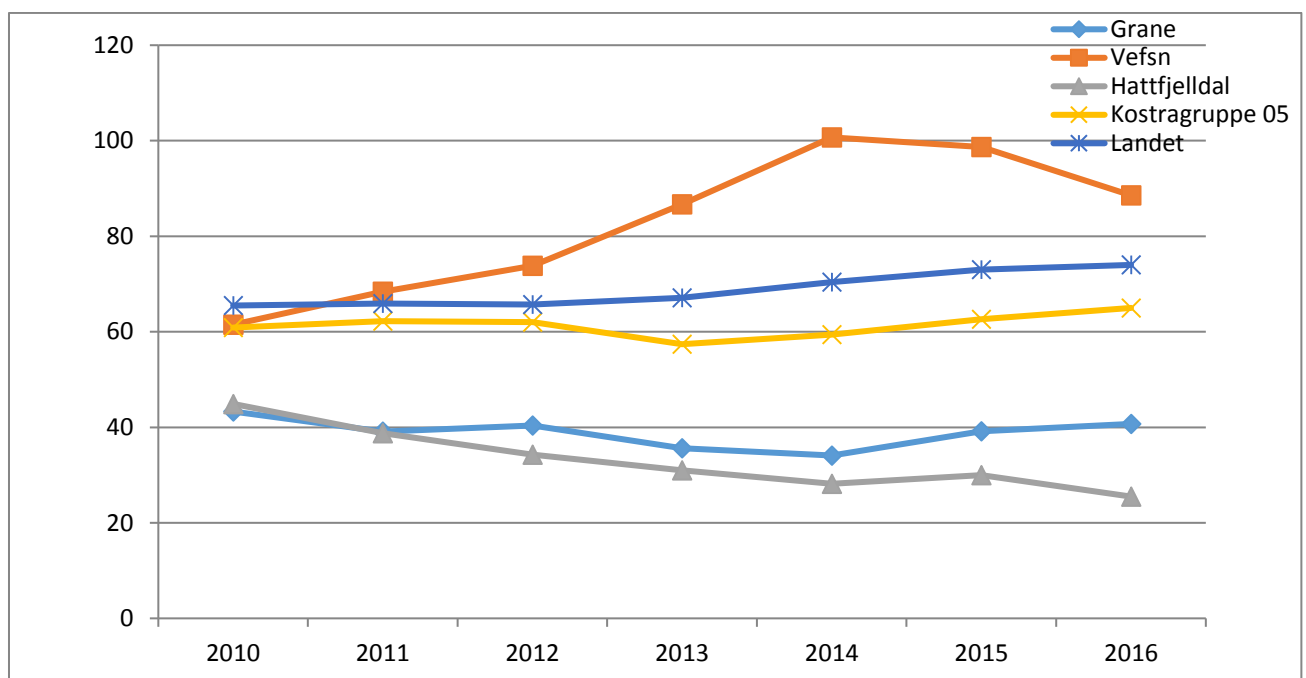
Også innen helse- og omsorg må det arbeides på nye måter. Vi kan forvente økte utgifter her og må avsette tid for personale til å utvikle seg innen velferdsteknologi m.m.

Tall pr. 01.01	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggere 0-1 år	19	24	25	25	25	25	25
Innbyggere 2-5 år	49	48	48	49	54	58	59
Innbyggere 6-15 år	173	166	162	159	157	148	148
Innbyggere 16-22 år	123	124	129	131	126	128	121
Innbyggere 23-66 år	786	791	783	758	754	743	754
Innbyggere 67-79 år	217	215	213	223	224	222	215
Innbyggere 80-89 år	79	76	76	88	84	86	89
Innbyggere over 90 år	23	21	19	16	18	19	20
Innbyggere i alt	1469	1465	1455	1449	1442	1429	1431

Tall pr. 01.01	2024	2025	2026	2027
Innbyggere 0-1 år	27	25	26	27
Innbyggere 2-5 år	60	63	63	63
Innbyggere 6-15 år	147	147	145	141

Innbyggere 16-22 år	111	110	109	109
Innbyggere 23-66 år	746	744	730	728
Innbyggere 67-79 år	225	215	223	220
Innbyggere 80-89 år	96	102	99	105
Innbyggere over 90 år	18	19	19	22
Innbyggere i alt	1430	1425	1414	1415

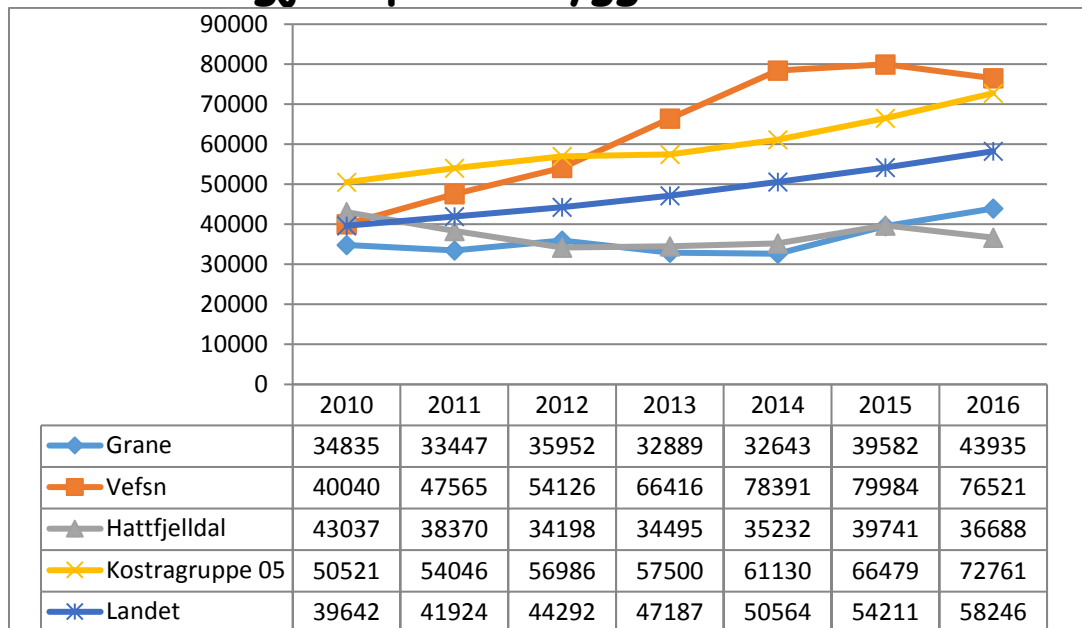
Lånegjeldsutvikling i % av brutto driftsinntekter

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Grane	43,3	39,1	40,4	35,6	34,1	39,2	40,7
Hattfjelldal	44,9	38,8	34,3	31,0	28,2	30,0	25,5
Vefsn	61,5	68,4	73,8	86,7	100,7	98,7	88,6
Kostragruppe 05	60,9	62,2	62,0	57,4	59,4	62,6	65,0
Landet	65,5	65,9	65,7	67,1	70,4	73,6	74,0

Denne grafen illustrerer lånegjeldsutviklingen i Grane i prosent av sum brutto driftsinntekter sammenlignet med nabokommuner og kostragruppe fra 2010.

Netto lånegjeld pr. innbygger 2010-2016

I sammenligning med nabokommuner og kostragruppe 05 (som Grane kommune tilhører), har Grane kommune en akseptabel lånegjeld pr. innbygger. Denne vil økes betraktelig når vi i budsjett 2018 skal ta opp lån på 18 millioner, og 2019- 2020 låneopptak til nytt sykehjem.

3.2 Statsbudsjettet 2018

Anslag på vekst i frie inntekter

Den nominelle veksten i kommunesektorens frie inntekter fra 2017 til 2018 er anslått til 2,5 prosent regnet fra anslag på regnskap for 2017. Dette anslaget inkluderer en oppjustering av skatteanslaget for 2017 med 4 milliarder kroner fra revidert nasjonalbudsjett for 2017.

Anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2018 inkluderer rammetilskudd og skatter i alt (inkludert inntektsutjevning). I anslaget på frie inntekter på kommunenivå er eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter ikke inkludert. Inntektsveksten er vist i 1 000 kroner og i prosent regnet fra anslag på regnskap for 2017. Vekstanslaget er korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansiering mellom forvaltningsnivåene. Veksten vises i nominelle tall.

Ved fordeling av skatteinntekter for 2017 og 2018 er det tatt utgangspunkt i skattefordelingen i 2016. For den enkelte kommune og fylkeskommune er skattenivået før inntektsutjevning framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget og innbyggertallet per 1. januar 2017. Dette betyr at det er forutsatt en lik skattevekst for alle kommuner og fylkeskommuner i anslagene.

Regnet fra anslag på regnskap for 2017 er realveksten i kommunesektorens frie inntekter for 2018 anslått til -0,1 prosent. Realveksten bygger på anslått kostnadsvekst i kommunesektoren (deflator) i 2018 på 2,6 prosent.

For nærmere dokumentasjon for enkeltkommuner vises det til beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2017–2018), Grønt hefte for 2018 tabell 3-fk og tabell 3-k.

Fylkesmennene har i ulik grad holdt tilbake skjønnsmidler til fordeling i løpet av året. Veksttallene på kommunenivå som presenteres her inkluderer ikke eventuelt tilbakeholdt skjønn, noe som kan påvirke vekstanslaget for den enkelte kommune. Veksten for kommunene på fylkesnivå inkluderer tilbakeholdte skjønnsmidler.

Kommunene i Nordland

Vekst i frie inntekter fra 2017 til 2018

Fra 2017 til 2018 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,6 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2017. Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,1 prosent.

I Nordland har 13 av 44 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Steigen kommune med 6,4 prosent, mens Røst kommune har lavest vekst med -1,5 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag på regnskap for 2017.

Frie inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov

Sett under ett hadde kommunene i Nordland i 2016 utgiftskorrigerede frie inntekter over landsgjennomsnittet. Når man sammenligner kommunenes inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, tar man hensyn til at de antatte kostnadene ved å produsere tjenester varierer betraktelig mellom kommunene.

I Nordland hadde 34 av 44 kommuner utgiftskorrigerede frie inntekter som var høyere enn eller lik landsgjennomsnittet. Variasjoner i inntektsnivå kommunene imellom har hovedsakelig sammenheng med variasjoner i skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd.

Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1/4 prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2016 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 3,3 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene inkludert Oslo var 4,0 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt

73 361 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2016. Landsgjennomsnittet var 63 977 kroner per innbygger.

4 Felles inntekter og finans

4.1 Skatter – Rammetilskudd - Konesesjonskraft

	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Inntektsskatt	30 027	31 257	32 939	32 827	32 827	32 827	32 827
Eiendomsskatt Verker/ bruk	4 745	4 804	4 224	4 220	4 220	4 220	4 220
Eiendomsskatt Hytter og hus	2 187	2 193	2 193	2 190	2 190	2 190	2 190
Rammetilskudd	71 707	73 536	73 776	75 535	75 535	75 535	75 535
Sum	108 666	111 790	113 132	114 772	114 772	114 772	114 772

(Tall i løpende regnskapstall og hele tusen)

4.1.1 Skatter

Skatteanslaget for 2018 er satt i forhold til KS sin prognosemodell. Etter inntektssystemet vil vi oppnå en skatteutjevning på **94,1%** av landsgjennomsnittet, uansett utvikling av egen skatteinntang

Den kommunale inntektsskatteøren for 2018 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskatteøren for 2018 for elektrisitetsverk som lignedes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlige sats.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2018 er 7 promille, jfr eiendomsskattelovens §11 første ledd. Differensiert skattesats for hytter og hus er 4 promille for 2018. Kommunestyret fastsetter hvert år i forbindelse med budsjettet hvilke satser som skal nyttes. Eiendomsskatten beregnes ut fra eiendomsskattetakstgrunnlaget.

Eiendomsskatt for hytter og hus, samt forretningseiendommer ble innført i 2009.

Eiendomsskattesatser 2018:

Hytter og hus	4 promille
Verker og bruk	7 promille
Forretningseiendommer	7 promille

4.1.2 Rammetilskudd

Kommunens frie inntekter består i all hovedsak av skatt og rammetilskudd. Rammetilskuddet for 2018 og videre framover, er en prognose. Anslaget på skatteinntekter og rammetilskudd i tabellen ovenfor bygger på en beregningsteknisk modell utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Den beregner skatt og rammetilskudd for hver kommune for neste år basert på regjeringens forslag til budsjett for 2018. Beregningene baserer seg på at alle kommunene får samme skattevekst som gjennomsnittet av kommunene.

Rammetilskuddet er bl.a. avhengig av folketallet og alderssammensetningen i kommunen. Prognosen er utregnet etter folketallet pr. 01.07.17. Innbyggertall pr. 01.07.2017 – **1460 innbyggere.**

4.1.3 Konesjonskraft

(ikke ferdigstilt- salget skal utføres fredag 17.11.2017 via Kommunekraft)

Salg av konesjonskraft er budsjettert med kr. **1.000.000** for 2018. Gjelder mengde kraft 9,181 GWh (9 181 000 kWh) for Grane kommune. Ny konesjonskraftavtale inngått **20.11.2016**, for perioden 01.01 – 31.12.2018.

Det ble oppnådd en pris på 274,01 NOK/MWh. Ny konesjonskraftavtale inngått med Ishavskraft AS. Gjelder for perioden 01.01 – 31.12.2017.

Avtale for 2019 og videre framover vil bli forhandlet i løpet av 2018. Da i samarbeid med Hemnes og Hattfjelldal kommuner. **Rana kommune valgte å ikke være med på budrunde sammen med Hemnes, Hattfjelldal og Grane for 2017. De kjørte eget løp denne gang.**

Inntekt på salg konesjonskraft er økt med 6,75 øre fra 2016.

Konesjonsavgifter er budsjettert med kr. 869.364 for 2018.

Gjelder konesjon av 22.12.1960 for overføring av vann fra Vefsna til Røsvatn. Grane kommune sin andel er 35,2 % av kr. 2.469.785. Granes andel konesjonsavgift kr. 869.364- avsettes på næringsfond

4.2 Lånekostnader

UB	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Langsiktig lånegjeld (eks. pensjonsforpl.)	79 481	79 385	80 884	92 389	140 328	147 483	146 158
Driftsinntekter*	147 777	158 527	145 778	148 693	151 666	154 700	157 794
% av driftsinntekter	53,7	50,1	55,5	62,1	92,5	95,3	92,6

*Årene 2020-2021 påslag på 2 % økning av driftsinntekter.

**I tabellen B 2017 – B 2021 er opptak nye lån lagt inn.

2017 låneopptak 8 mill

2018 låneopptak 18 mill

2019 låneopptak 55 mill (nytt sykehjem)

2020 låneopptak 10 mill

2021 låneopptak 7 mill

Tabellen ovenfor viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld eksklusiv formidlingslån fra 2015 og ut budsjettåret 2021.

Langsiktig gjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.

Stort låneopptak i 2015, førte til økning. Her overskrider kommunen anbefalt grense. I 2016 ble det vedtatt låneopptak på 6,3 mill. Dette førte til en liten reduksjon i lånegjelden. For budsjett 2017 anbefalte administrasjonen sterkt til at låneopptak måtte holdes på et minimum. Vedtatt investeringsbudsjett med låneopptak 8 mill førte til %-vis økning mer enn ønsket i forhold til planer om nytt sykehjem. Investeringsbudsjett 2018 vedtok låneopptak 18 mill, noe som fører til at den anbefalte grense overskrides med 12 %. En forutsetning for videre investeringer etter realisering av nytt sykehjem, er at investeringskostnadene holdes på et absolutt minimum i noen år.

Kommunens handlefrihet er avhengig av nivået på lånegjelden. Høy lånegjeld impliserer store kapitalutgifter i form av renter og avdrag.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene totalt i kommunen. Fra 2019 vil renter og avdrag nye lån komme i tillegg.

	R2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Renteutgifter	1 665	1 930	2 145	2 618	2 683	3 783	4 191
Renteinntekt	1 223	972	1000	700	700	700	700
Avdrag på lån	5 310	6 212	6 504	6 494	7 060	7 155	7 799

(tall i hele tusen)

**I tabellen B 2017 – B 2021 er opptak nye lån lagt inn.

2017 låneopptak 8 mill

2018 låneopptak 18 mill

2019 låneopptak 55 mill (nytt sykehjem)

2020 låneopptak 10 mill

2021 låneopptak 7 mill

Tallene er utarbeidet med forutsetning om jevn avdragsbetaling.

Evt. låneopptak 2019/20 nytt sykehjem ekstra driftsutgifter:

	Avdrag 40 år	Avdrag 30 år	Avdrag 20 år	Renter (2%)
Lån 100 mill	2 500 000	3 333 000	5 000 000	2 000 000
Lån 70 mill	1 750 000	2 333 333	3 500 000	1 400 000
Lån 50 mill	1 250 000	1 666 666	2 500 000	1 000 000

Renteinntektene for Vefsna-fondet godskrives fondet ved årets slutt. I tillegg kommer de ordinære renteinntektene.

Renteutgiftene fra B2018 vil stige jfr. nye låneopptak. I og med at Grane kommune har hatt grei likviditet, blir nytt lån tatt opp med utbetaling i desember. Driftsbudsjettet blir derfor ikke belastet med renter og avdrag på nytt lån inneværende år. Budsjett 2018 er laget med stipulering av renta på utlån med 2,0%. Faste renteavtaler er regnet inn eksakt.

4.3 Utlån

4.3.1 Næringslån

Utlån til bedrifter	Låneopptak	Rentesats	Rest lånegjeld (01.01.18)	Status
Svenningdal Trevarefabrikk AS	5.000.000 (2010)	Nibor +1,5	4.000.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Delal Eiendom AS	1.500.000 (2013)	Nibor +1,0	888.883	Betaler avdrag og renter
Trofors Veiservice AS	200.000 (2013)	Nibor +1,0	44-432	Betaler avdrag og renter
KOA Børgefjell AS	5.000.000 (2014)	Nibor +1,5	4.500.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Jan Thomas Kløvimo	943.000 (2015)	Nibor +3,0	825.125	Betalingsutsettelse avdrag til 01.07.2018(Fond 13/17) Betaler renter

Renter og avdrag tilbakeføres fortløpende til Vefsnafond

4.4 Avskrivninger

Totale avskrivninger budsjett 2018 Kr. 8 205.888.

5 Hovedoversikt

5.1.1 Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	5 716	5 303	5 303	5 303	5 303	
Andre salgs- og leieinntekter	12 673	12 986	12 986	12 986	12 986	
Overføringer med krav til motytelse	15 879	5 986	5 986	5 986	5 986	
Rammetilskudd	73 536	73 776	73 776	73 776	73 776	
Andre statlige overføringer	8 837	7 226	7 226	7 226	7 226	
Andre overføringer	2 685	275	275	275	275	
Skatt på inntekt og formue	31 257	32 939	32 939	32 939	32 939	
Eiendomsskatt	6 998	6 417	6 417	6 417	6 417	
Andre direkte og indirekte skatter	943	869	869	869	869	
Sum driftsinntekter	158 527	145 778	145 778	145 778	145 778	
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	84 024	81 648	81 648	81 648	81 648	
Sosiale utgifter	13 294	17 746	17 746	17 746	17 746	
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	27 733	23 049	23 049	23 049	23 049	

Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	9 463	7 629	7 629	7 629	7 629	
Overføringer	14 564	7 534	7 534	7 534	7 534	
Avskrivninger	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	
Fordelte utgifter	0	140	140	140	140	
Sum driftsutgifter	155 929	144 457	144 457	144 457	144 457	
Brutto driftsresultat	2 597	1 320	1 320	1 320	1 320	
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	2 468	2 361	2 361	2 361	2 361	
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	
Mottatte avdrag på utlån	970	2 091	2 091	2 091	2 091	
Sum eksterne finansinntekter	3 439	4 452	4 452	4 452	4 452	
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1 930	2 145	2 145	2 145	2 145	
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	
Avdrag på lån	6 212	6 504	6 504	6 504	6 504	
Utlån	492	90	90	90	90	
Sum eksterne finansutgifter	8 634	8 739	8 739	8 739	8 739	
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-5 195	-4 287	-4 287	-4 287	-4 287	
Motpost avskrivninger	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	
Netto driftsresultat	4 251	3 882	3 882	3 882	3 882	
Bruk av tidlegere års regnsk.m.mindreforbr.	6 683					
Bruk av disposisjonsfond	1 787	0	0	0	0	
Bruk av bundne fond	8 634	1 460	1 460	1 460	1 460	
Sum bruk av avsetninger	17 106	1 460	1 460	1 460	1 460	
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	
Dekning av tidligere års regnsk.m.merforbruk	0	0	0	0	0	
Avsatt til disposisjonsfond	9 417	1 147	1 147	1 147	1 147	
Avsatt til bundne fond	5 979	4 196	4 196	4 196	4 196	
Sum avsetninger	15 397	5 343	5 343	5 343	5 343	
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	5 960	0	0	0	0	

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.2 Budsjettskjema 1A drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Skatt på inntekt og formue	31 257	32 939	32 939	32 939	32 939	32 939
Ordinært rammetilskudd	73 536	73 776	73 776	73 776	73 776	73 776
Skatt på eiendom	6 998	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417
Andre direkte eller indirekte skatter	943	869	869	869	869	869
Andre generelle statstilskudd	8 837	7 226	7 226	7 226	7 226	7 226
Sum frie disponible inntekter	121 572	121 227	121 227	121 227	121 227	121 227
Renteinntekter og utbytte	2 468	2 361	2 361	2 361	2 361	2 361

Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1 930	2 145	2 145	2 145	2 145	2 145
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 212	6 504	6 504	6 504	6 504	6 504
Netto finansinnt./utg.	-5 674	-6 288	-6 288	-6 288	-6 288	-6 288
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	9 417	1 147	1 147	1 147	1 147	1 147
Til bundne avsetninger	5 979	4 196	4 196	4 196	4 196	4 196
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	6 683	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	1 787	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	8 634	1 460	1 460	1 460	1 460	1 460
Netto avsetninger	1 709	-3 882	-3 882	-3 882	-3 882	-3 882
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	117 606	111 056	111 056	111 056	111 056	111 056
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	117 606	111 056	111 056	111 056	111 056	111 056
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

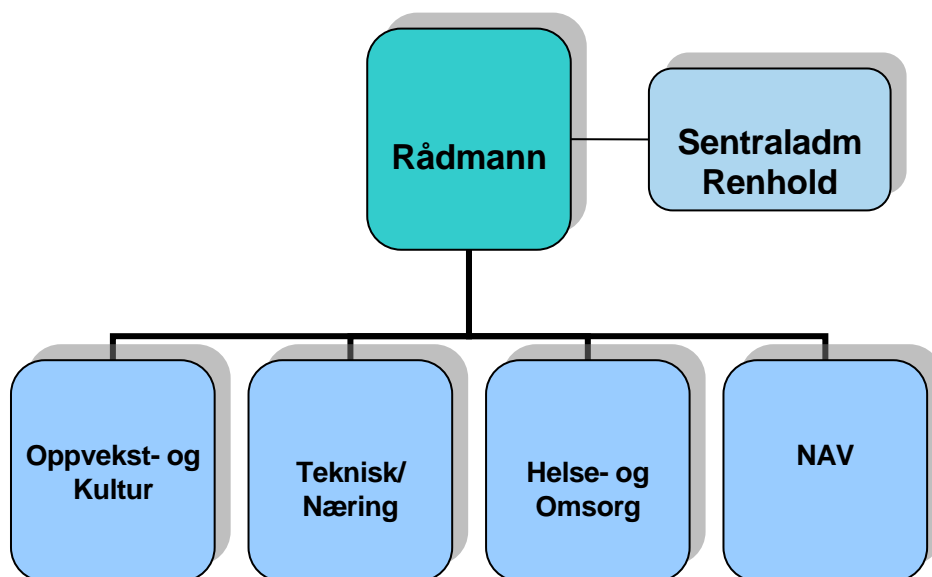
	R 2016	B 2017	B2018	B 2019	B2020	B 2021
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	158 527	145 778	145 778	145 778	145 778	145 778
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	1 961	0	0	0	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	16 771	13 371	13 371	13 371	13 371	13 371
Sum anskaffelse av midler	177 260	159 149	159 149	159 149	159 149	159 149
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	149 080	135 408	135 408	135 408	135 408	135 408
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	14 235	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	10 014	9 578	9 578	9 578	9 578	9 578
Sum anvendelse av midler	173 329	157 986	157 986	157 986	157 986	157 986
Anskaffelse - anvendelse av midler	3 930	1 163	1 163	1 163	1 163	1 163
Endring i ubrukte lånemidler	-6 157	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-2 226	1 163	1 163	1 163	1 163	1 163
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	21 357	5 897	5 897	5 897	5 897	5 897
Bruk av avsetninger	17 176	6 934	6 934	6 934	6 934	6 934
Til avsetning senere år	250	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	3 930	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036

Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Interne utgifter mv	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

6 Tjenesteområder

6.1 Budsjett resultatenheter

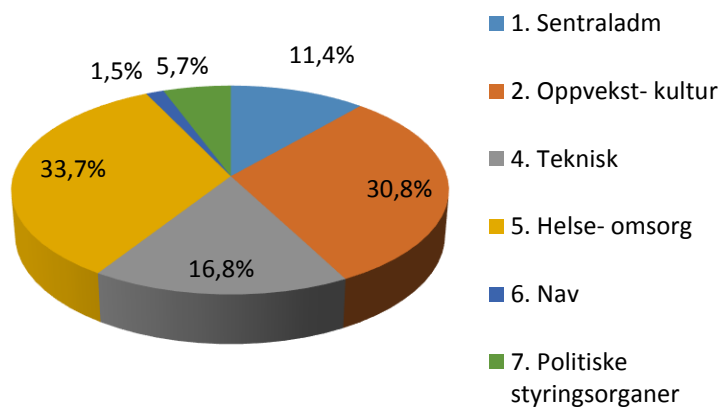
Område		Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
1	Sentraladministrasjon	12 677 261	13 302 042	*5
2	Oppvekst- Kultur	35 404 970	35 932 294	1
4	Teknisk	18 491 620	19 622 519	**6
5	Helse- omsorg	36 759 364 +886 000	39 265 029	4,3
6	Nav (u/flyktning)	1 813 596	1 749 297	-4
7	Politiske styringsorganer	6 661 971	6 595 350	***-1

*Rengjøringstjeneste styrket fra flyktningebudsjett

**Økte avskrivninger fra 2017

***Ikke valg i 2018

Budsjett 2018 fordeling %-vis av totalen

6.2 Ressursbruk/ oversikt ansatte

Grane kommune	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Politikk/ tilskudd	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sentraladministrasjon	13,05		13,05	13,05	13,05	13,05
Oppvekst og kultur	50,69	0,03	50,72	50,72	50,72	50,72
Teknisk	12,00		12,0	12,0	12,0	12,0
Helse og omsorg	59,42	1,08	60,50	60,50	60,50	60,50
NAV	2,20		2,20	2,20	2,20	2,20
Sum Grane kommune	138,46	1,11	139,57	139,57	139,57	139,57

6.2.1 Sykefravær og sykefraværsutvikling:

	01.01- 31.10.2015	01.01 – 31.10.2016	01.01 – 31.10.2017
Hele kommunen	7,5	6,4	6,1
Sentraladministrasjonen	12,8	5,2	12,8
Oppvekst- kultur	8,3	6,1	7,5
Teknisk	3,2	2,4	1,9
Helse- omsorg	6,4	8,0	4,5
Nav	0	0	0

Sykefravær/nærværsarbeid:

Utviklingen vedr. Sykefravær går riktig vei for Grane kommune og det jobbes systematisk med forebygging.

Det er viktig at vi har ledere som er tett på og jobber systematisk med HMS på den enkelte arbeidsplass. Opplæring og medvirkning er viktig for at den enkelte skal kunne føle seg sett og hørt og samtidig at lederne er tett på, stiller krav og følger opp.

Kostnader pr. dag pr. ansatt som er sykemeldt regnes som 2900.- i totale utgifter for arbeidsgiver pr. Dagsverk i henhold til utregning Sintef.

Det vil være lønnsomt å kunne få ned fraværet enda mer, og vi jobber hele tiden med fokus på nærvær og har godt samarbeid med de ulike aktørene som Nav, Legene, Frisk3 bedriftshelsetjenesten og vår IA kontakt.

Vi ønsker å oppnå våre mål framover med tett oppfølging og tenke nytt ilag med våre samarbeidspartere. Disse er leger og andre sykemeldere, NAV og vår IA kontakt, tillitsvalgte og verneombud. Sammen må vi klare å få en god arbeidsplass som har lavest mulig fravær framover.

6.2.2 Vikarbruk

Kommunen bruker kun vikarer i de stillinger hvor dette er helt nødvendig for å få driften til å gå.

Lederne skal vurdere hvorvidt det må leies inn vikar eller at de kan klare dette uten å leie inn vikar, eller evt. ved å tilby høyere stilling til deltidsansatte i første omgang.

Viser til Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til rettigheter ved ledig stilling til deltidsansatte.

De enkelte avdelingene skal sikre at vi har bemanning til å ivareta tjenestene på en forsvarlig måte til enhver tid.

6.2.3 Kompetanseutvikling

Kompetanseheving og videreutdanning er viktig i henhold til kommunens behov.

Videre intern opplæring til våre ansatte er viktig også videre framover. Alle ansatte har behov for intern opplæring innenfor sine områder for å kunne være i stand til å utføre sin jobb tilfredstillende, men de ulike budsjettene har kuttet opplæring/kurs til et egentlig uforsvarlig minimum neste år. Vi må dreie opplæringen med å utnytte egen kompetanse for opplæring i størst mulig grad, samt nettopplæring.

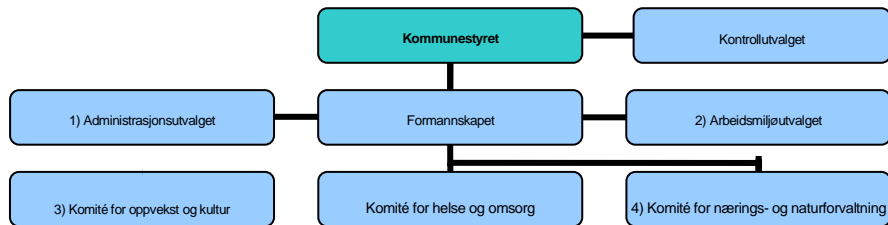
6.2.4 Rekruttering

Organisasjonsutvikling, rekruttering og kompetanse er viktige områder for å sikre at kommunen skal levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne.

Mange kommuner opplever på flere områder at det er en kamp om arbeidskraften, og det vil være færre som utdanner seg innen omsorgsyrkene samtidig som behovet for kompetanse og arbeidskraft øker. Grane kommune har ikke opplevd noe særlig utfordring i forhold til rekruttering av fagkompetanse, men vi har brukt en del tid og ressurser på å rekruttere innen en del områder. Viktig å få tak i de rette personene i de rette stillingene.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

6.3 Ansvar 0. Politisk/ tilskudd

I tillegg kommer andre råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret. Her kan nevnes:

- Rådet for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Skattetakstutvalget
- Overskattetakstutvalget
- Overformynderiet
- Forliksrådet
- Kommunens klagenemnd = Formannskapet

- 1) Formannskapet + 2 ansatte medlemmer
- 2) 3 medlemmer fra arbeidsgiversiden + 3 ansatte medlemmer
- 3) Komité for oppvekst og kultur er kommunens trafikksikkerhetsutvalg.*
- 4) Er kommunens Planutvalg. Erstatte tidligere Næringskomite som inkluderte vilt- og fiskeneemnd, motorferdselsutvalg samt tidligere friluftsnemnd. *

6.3.1 Personalplan

Politikk/ tilskudd	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Politikk (ordfører/vara)	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Sum politikk	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10

6.3.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	1 453 996	1 488 375	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	909 375	788 375	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	862 800	862 800	
14	Overføringsutgifter	3 435 800	3 455 800	
	Total	6 661 971	6 595 350	-1*

*Pga. valg

6.3.3 Tilskudd og kontingenter

ANSVAR	ART	TEKST	SUM 2017	Forslag 2018	Endring kr	Endring %	
	200	11953	Kommunenes Sentralforbund	139 000	143 000	4 000	3%
	200	11953	LVK-samarbeid	23 500	24 200	700	3%
	200	11953	Utmarkskommunenes sammenslutning	34 000	34 000	0	0%
	200	11953	Rådet for Nasjonalpark	13 500	13 900	400	3%
	200	11953	Norske Parker	3 400	3 500	100	3%
	200	11953	Medlemskontigent fylkesavtalen	22 000	22 600	600	3%
	200	11953	Midt-Skandia	8 000	8 200	200	3%
	200	11953	Sagavegen	5 000	5 000	0	0%
	200	11953	Helgeland Friluftsråd	33 000	34 000	1 000	3%
	200	13502	ARKIV I NORDLAND	60 000	60 000	0	0%
	200	13503	RKK-KONTORET FOR VEFSNREGIONEN	155 000	159 000	4 000	3%
	200	13507	KOMMUNEREVISJONEN	440 000	447 000	7 000	2%
	200	13507	INDRE HELGELAND KONTROLLUTV.SEK.	55 300	55 800	500	1%
	200	13508	PreBio (Nærlab)	50 000	Utgår fom 2018	-50 000	
	200	13700	HELGELAND REISELIV AS	102 500	108 000	5 500	5%
	200	14700	Regionrådssamarbeid	100 000	100 000	0	0%
	200	14700	Pendlertilskudd	100 000	100 000	0	0%
	200	14700	Mosjøen Krisesenter	162 000	183 000	21 000	13%
	200	14700	KOA Børgefjell AS- KS 41/16	15 000	15 000	0	0%
	200	14700	Varig tilrettelagt arbeid, HAG	230 000	233 000	3 000	1%
	200	14700	Helgeland Landbruksrådgivning	64 800	66 700	1 900	3%
	200	14700	Vefsnlaks	15 000	15 000	0	0%
	200	14700	Fiplingdal Landhandel	15 000	15 000	0	0%
	200	14700	Private veger	200 000	200 000	0	0%
	200	14700	Turløypekjøring	20 000	20 000	0	0%
	200	14700	Bygdeboksamarbeid	305 000	305 000	0	0%
	200	14700	Bygdeblad	35 000	35 000	0	0%
	200	14700	Granedagene	50 000	50 000	0	0%
	200	14700	Grane Samfunnshus	25 000	25 000	0	0%
	200	14700	Tilskudd andre trossamfunn	66 000	67 000	1 000	2%

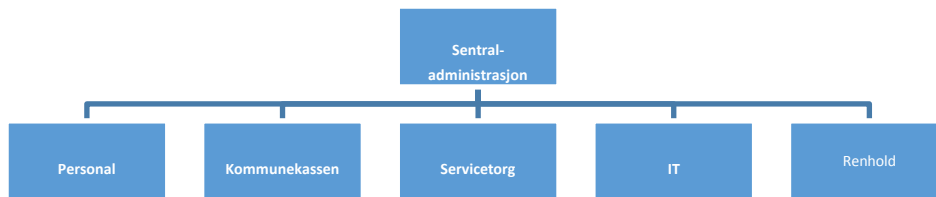
200	14702	FORDELING POLITISKE PARTIER	50 000	50 000	0	0%
200	14703	ETABLERINGSTILSKUDD	125 000	125 000	0	0%
		TOTAL	2 722 000	2 722 900	900	0%

6.3.4 Kirken

Ansvar 0400. Budsjettert tilskudd kr. 1.660.000.

1,1 % økning fra budsjett 2017.

6.4 Ansvar 1. Sentraladministrasjon

6.4.1 Personalplan

Sentraladministrasjon	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Rådmannen	2,00		2,00	2,00	2,00	2,00
Kommunekassen	2,90		2,90	2,90	2,90	2,90
Servicetorget	2,50		2,50	2,50	2,50	2,50
IT*	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Renhold	5,65		5,65	5,65	5,65	5,65
Sum	13,05	0	13,05	13,05	13,05	13,05

*Kjøper tjeneste fra Hattfjelldal

6.4.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	8 210 369	8 814 566	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 930 900	3 755 400	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	737 000	728 000	
14	Overføringsutgifter	0		
15	Finansutgifter	49 992	278 076	
16	Salgsinntekter	-92 000	-95000	
17	Refusjoner	-159 000	-179 000	
18	Overføringsinntekter	0		
	Total	12 677 261	13 302 042	5

6.4.3 Innhold

Sentraladministrasjonen er en fellesbetegnelse på Grane kommunes administrasjonsledelse og stabsfunksjoner. Sentraladministrasjonen består av funksjonene:

- 1000 - Rådmannskontor
- 1100 - Kommunekassen
- 1200 - Servicetorget
- 1300 - IKT avdeling
- 1600 – Renhold

Sentraladministrasjonen er ansvarlig for tilrettelegging og koordinering av kommunens virksomhet, og fører tilsyn med kommunens forvaltning. Sentraladministrasjonen skal lede hele den kommunale organisasjon mot de mål som det politiske styringssystemet setter.

6.4.4 Rådmannen

Rådmannskontoret består av rådmann og personalsjef.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder og har hovedansvaret for arbeidsoppgaver rettet mot kommunens interne organisasjon, og saksbehandling til folkevalgte organ. I tillegg er det gjennom vedtektene til Vefsnafondet sagt at rådmannen skal behandle fondsstyresaker.

Rådmannskontoret har overordnet personalansvar og hovedansvaret for koordinering av politisk virksomhet. Opplysningstjeneste om kommunal virksomhet og om generelle forhold i kommunen.

Renhold er en del av personalsjefens ansvarsområde (se nedenfor).

6.4.5 Kommunekassen

Kommunens økonomiavdeling består av økonomisjef, skatteoppkrever og konsulent lønn. Avdelingen fører tilsyn og kontroll med kommunens økonomiske midler. Førings av kommunale regnskaper, inkl. årsregnskap. Betaling/ scanning av fakturaer og utbetaling av lønn. Kommunekassen foretar all innkreving av kommunale krav, samt ivaretar skatteoppkreverfunksjonen. Sentral også i budsjettarbeidet.

6.4.6 Servicetorget

Servicetorget er kommunens ansikt utad. Er bindeledd mellom kommunale avdelinger og kommunens innbyggere.

Hovedoppgaver er:

- service- og kundebehandling
- postbehandling
- arkivtjeneste
- beredskapsarbeid
- sentralbordtjeneste
- forberede saker politiske utvalg
- avvikling valg

6.4.7 IKT

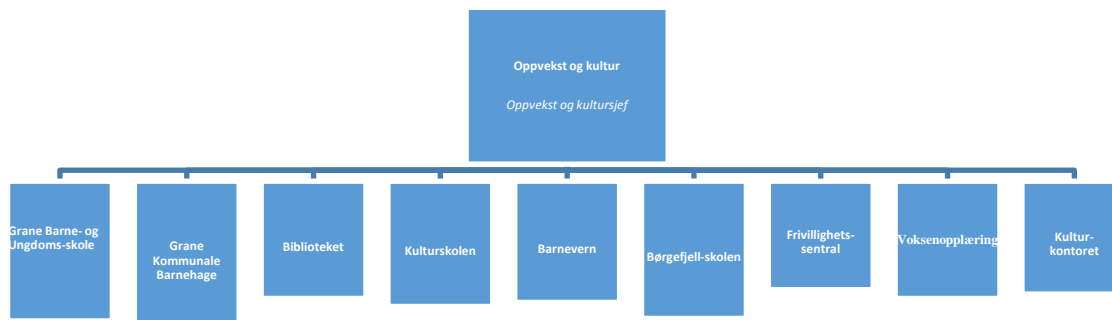
IKT-avdelingen (Ansvar 1300) vil i 2018 videreføre dagens driftssituasjon som involverer samarbeid med Hattfjelldal og andre kommuner. Hattfjelldal kommune er vertskommune for det interkommunale IKT arbeidet.

6.4.8 Renhold

Det er 5,5 stillinger på renhold med 7 ansatte. I tillegg kommer sykehjemmet som disponerer sine renholdsstillinger selv.

Det er satt av litt mer på kommunehuset i henhold til økt bruk av huset og arealet. Vi har redusert litt på vikarbruk. Dett e vil føre til at det ikke blir leid inn fra første dag ved fravær.

6.5 Ansvar 2. Oppvekst- og kultur

6.5.1 Personalplan

Oppvekst og kultur	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon oppvekst	2,50	0,27	2,77*	2,77*	2,77*	2,77*
Voksenopplæring	2,39	0,01	2,40*	2,40*	2,40*	2,40*
Skoler	28,11	0,00	28,11	28,11	28,11	28,11
Barnehager	13,00	0,05	13,05	13,05	13,05	13,05
Kultur	1,49	-0,10	1,39	1,39	1,39	1,39
Frivillighetssentralen	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Barnevern	2,20	-0,2	2,00	2,00	2,00	2,00
Sum oppvekst og kultur	50,69	0,03	50,72	50,72	50,72	50,72

*0,27 % stilling unddomsarbeider flyttet fra Barnevern

**Gjelder norskundervisning flyktninger

6.5.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	31 937 674	33 945 550	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	4 049 305	3 925 200	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	4 468 662	4 484 575	
14	Overføringsutgifter	754 000	584 000	
15	Finansutgifter	59 256	59 256	
16	Salgsinntekter	-2 371 044	-2 363 274	
17	Refusjoner	-1 706 883	-2 564 263	
18	Overføringsinntekter	- 1 800 000	-2 138 750	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-30 000	0	
	Total	35 404 970	35 932 294	1

Endringer budsjett 2017-2018:

Et årsverk voksenopplæring	kr 550 000
En Assistent stilling	kr 390 000
Kulturmidler	kr 100 000
½ årsverk omsorg)	kr 200 000 (midlene overført for å styrke Helse- og omsorg)
Totalt:	kr 1 240 000

Generelt på alle avdelinger kuttes ned på et minimum av det en kan drifte en avdeling. (poster som kontormateriell, undervisningsmaterieell, inventar/utstyr, reiseutgifter og kurs er redusert)

6.5.3 Ledelse og organisering

Oppvekst- og kultursjef leder driften av avdelingen i samråd med lederne i hver avdeling.

Avdelingen består av Grane barne- og ungdomsskole, Grane kommunale barnehage, Grane kulturskole, barnevern, kulturkontor, bibliotek, voksenopplæring og frivilligsentralen. Alle disse har egen leder med enten kun faglig ansvar eller også budsjett- og personalansvar.

Børgefjellskolen ligger under oppvekst og kultur sitt område. KOA Børgefjell er ansvarlig for den daglige driften av leirskoletilbudet. Oppvekstsjefen har det pedagogiske ansvaret for leirskoledriften. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom KOA Børgefjell og Grane kommune om leirskoledrift ved Børgefjellskolen.

De 3 største enhetene på avdeling for Oppvekst- og kultur omtales nedenfor.

De mindre enhetene, er kun presentert med økonomisk oversikt i tabell.

6.5.4 Grane kommunale barnehage

Med bakgrunn i Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 Moderasjonsordninger, forventes mindre inntekt på kr 90 000 i 2018. Barna med flyktningebakgrunn kommer inn under denne kategorien og foresatte med lav inntekt. Det har i 2017 vært 7 barn som har hatt redusert foreldrebetaling.

Det er lagt inn drift i 2018 tilsvarende inneværende barnehageår, full drift på storavdelingene, med 16-18 barn og 3 heltidsstillinger på hver avdeling. Barn med spesielle behov, som har sakkyndig vurdering, utløser 1,64 % stilling på disse avdelingene.

På småbarnsavdelingene er det redusert barnetall og bemanning:

15 barn under 3 år og 5 heltidsstillinger. Her er det tatt inn en lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Prognosene viser at barnetallet i Grane går noe ned i årene som kommer. På bakgrunn av dette kan drift på 3 avdelinger fra høsten 2018 være en realitet, Lønnsutgifter og foreldrebetaling vil da bli redusert tilsvarende.

Det har gjennom mange år vært gitt et fleksibelt og brukertilpasset barnehagetilbud i kommunen, dvs. fleksibel bruk av plassen, tilbud om barnehageplass når foreldrene har behov for det, uavhengig av når på året barnet er født, lang åpningstid tilpasset arbeidsplassene vi har i kommunen og de som pendler til andre kommuner for å jobbe. Vi opplever i større grad enn før barn med ulike utfordringer, som språkvansker, barn som pårørende, urolige og ukonsentrerte barn osv. Vi forsøker å imøtekomme disse barnas behov innenfor ledig kapasiteten.

Tidlig innsats er et fokusområde.

Inneværende barnehageår er det innvilget redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid for 6 barn, jfr Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 Moderasjonsordninger. Dette har da ført til tap av inntekter.

6.5.5 Grane Barne- og ungdomsskole

Prognosene viser at barnetallet i Grane går noe ned i årene som kommer. Dermed kan noe av overføringene fra Staten gå ned tilsvarende. Utfordringen er at selv om barnetallet går ned, er antallet klasser på skolen det samme, og utgiftene til lærere går dermed ikke ned tilsvarende nedgangen i barnetallet.

Det er seks lærere som dette skoleåret tar etterutdanning gjennom ordningen kompetanse for kvalitet. Dette har skapt utfordringer i forhold til vikarbruk.

På skole/SFO er det tatt i lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget

Kompetanse for kvalitet: Videreutdanning for lærere

Alle som var ferdig utdannet og kvalifisert for tilsetting før 1.jauar 2014 må innen 2025 øke sin kompetanse i norsk, engelsk, matte hvis en skal undervise i disse fagene.

Skoleeier skal ha et system som gir undervisningspersonalet, skoleleder og personalet med særoppgaver i skoleverket mulighet til nødvendig kompetanseutvikling, med sikte på å fornye og utvide den faglige og pedagogiske kunnskapen.

Det finnes noe statlig støtte til dette, men Grane kommune har likevel store utgifter.

Lærere som deltar i opplæringen som heter "kompetanse for kvalitet" er det skoleeier som dekker kostnader til reise, opphold, læremidler og liknende. I skoleåret 2017/18 er det 7 lærere som er inni denne ordningen.

6.5.6 Voksenopplæring

Vi tilbyr introduksjonstilbud etter introduksjonsloven i Grane. Gir opplæring i norsk og samfunnsfag. Når denne opplæringen er fullført, vil de som ikke har grunnskole ha krav på grunnskoleopplæring. Dette har vi ikke tilbud om i dag.

Det har i 2017 vært en nedgang i elevtallet på voksenopplæringa.

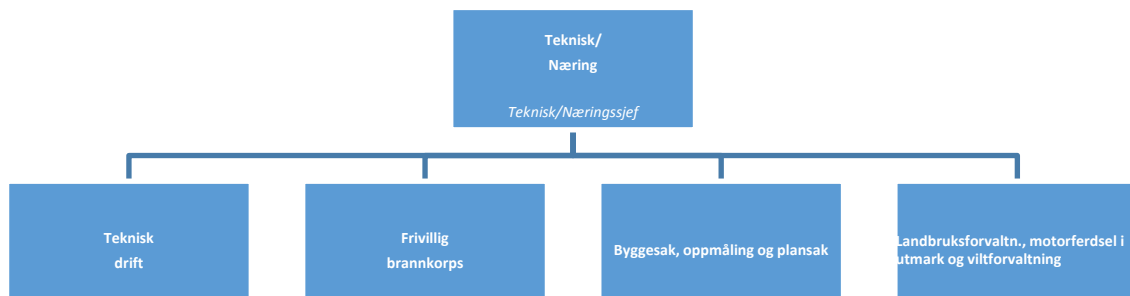
Dette har ført til redusert tilskudd fra staten i form av person og grunntilskudd.

Undervisning og drift av voksenopplæring driftes av dette tilskuddet.

Selv om elevtallet går ned i løpet av skoleåret. Er det fortsatt to grupper/klasser, og utgiftene til lærere går ikke ned tilsvarende.

I desember 2017 flytter voksenopplæring inn i nye lokaler. Dette medfører en økt husleie.

6.6 Ansvar 4. Teknisk og næring

6.6.1 Personalplan

Teknisk	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon teknisk	5,00		5,00	5,00	5,00	5,00
VAR	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Teknisk utedrift	5,00		5,00	5,00	5,00	5,00
Næring	1,00		1,00*	1,00	1,00	1,00
Sum teknisk	12,00	0	12,00	12,00	12,00	12,00

*Veterinær

6.6.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	9 065 344	9 332 302	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	11 815 000	12 200 700	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1 230 000	1 230 000	
14	Overføringsutgifter	455 000	455 000	
15	Finansutgifter	7 909 316	9 047 556*	
16	Salgsinntekter	-9 793 000	-10 383 000	
17	Refusjoner	-150 000	-315 000	
18	Overføringsinntekter	-929 000	-929 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 111 040	-1 016 040	
	Total	18 491 620	19 622 519	6

*Økning pga avskrivninger investering

6.6.3 Administrasjon teknisk

Antall årsverk og stillinger ved administrasjonen og teknisk utedrift er uforandret med 12 stillinger inkl. en veterinær med fast lønn som også jobber som selvstendig næringsdrivende.

Teknisk- og næringsavdelingen er den avdelingen som behandler flest saker gjennom saksbehandling av delegerte vedtak og søknadsbehandling mm. til politiske utvalg. Avdelingen har utstrakt kontakt med innbyggere, næringsdrivende, landbruksnæring, hytteeiere, besøkende (som vil bruke Granes natur med motorisert ferdsel) og alle andre avdelingene i kommunen pga. bygningsmassen.

Av samtlige avdelinger i kommunen er det Teknisk- og næringsavdelingen som forvalter flest lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester. Med en saksbehandlerstab på 5 medarbeidere inkl. leder, er Grane kommune avhengig av at samtlige ansatte ivaretar mange fagområder med et stort antall lov- forskriftsverk. Dette gjør jobbene både spennende, varierende, krevende og interessante for saksbehandlerne.

Problemet er at avdelingen har for stor arbeidsmengde i forhold til tilgjengelige personellressurser. Dette gjelder både ved administrasjonen og ved teknisk utedrift. Konsekvensen av dette er lang saksbehandlingstid og manglende utførelse av vedlikeholdsoppgaver. Både administrasjonen og teknisk utedrift burde ha vært tilført mer personellressurser, men det er ikke mulig innenfor den gitte budsjetttrammen. Kommunen bør derfor snarest mulig innføre økt bruk av digitale tjenester og funksjoner for å effektivisere forvaltnings- og driftsoppgavene.

Nye lovkrav og dokumentasjonskrav gjør at drift av avdelingen er i stadig utvikling på en mer komplisert måte. I 2018 får vi også nye anlegg å drifte, både innenfor vannforsyning og nytt klubbhus.

6.6.4 Eiendomsskatt

Avdelingen er ansvarlig for beregning av eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger, og Kommunestyret vedtok i sak nr. 24/17 10 % kontorjustering av skattetakstgrunnlaget på tidligere takserte boliger og fritidshus i forbindelse med revisjon av eiendomsskatten i 2018.

Det fremgår ikke av vedtaket at det må gjennomføres skattetakster av eiendommer med nye bygninger som er oppført etter forrige skattetakst når eiendomsskatten ble innført i 2009, men det er sannsynligvis ikke Kommunestyrets mening at eiere av nye bygninger skal unnsnippe å betale eiendomsskatt.

Når kommunen vedtok å innføre eiendomsskatten fra og med 2009, ble det innleid personell til å utføre skattetakst i felt. I tillegg ble en vaktmester i utestaben engasjert til å arbeide med beregninger av eiendomsskatten i lag med oppmåler som hadde hovedansvaret for eiendomsskatten. Denne vaktmesterstillingen ble senere trekk inn når vedkommende sluttet i kommunen.

For å få oversikt over eiendommer med bygningsendringer og nye bygninger må det gjennomføres et matrikkelsøk, og denne oppgaven med matrikkelsøk og skattetakst i felt kan gjøres av et innleid konsulentfirma som også er benyttet av kommunen til taksering av eiendommer med eiendomsskatt på verker og bruk, men det er ikke budsjettert med innleie av et konsulentfirma til å denne jobben.

Dersom det skal være mulig å gjennomføre dette med egne ansatte må arbeidsoppgavene både i administrasjonen og utestaben omprioriteres. Konsekvensen kan bli enda lengre saksbehandlingstid på delings- og oppmålingssaker og at vedlikeholdsoppgaver på bygg og anlegg ikke blir utført eller utsatt. Denne jobben med matrikkelsøk og skattetakst i felt burde derfor ha vært utført av et innleid konsulentfirma.

6.6.5 VAR

VAR omfattes av driftsområdene vann, avløp og renovasjon. Vedlikeholdsbudsjettet for vann og avløp er redusert med kr 300 000 i budsjett 2018. Dette kan medføre budsjettoverskridelse da det i hovedsak er nødvendige vedlikeholdsoppgaver som må gjennomføres på vann og avløp.

Vann- og avløpsgebyrene er viktige inntekter og bør økes minimum tilsvarende økningen i konsumprisindeksen, men helst mer.

Det er bygd et nytt vannverk på Minne / Svebakken som er satt i drift. Iht. KS-vedtak nr. 11/17 er også den private hovedvannledningen til dette anlegget overtatt av Grane kommune. Det må derfor påregnes at dette vil påføre kommunen nye driftsutgifter.

Den private hovedvannledningen på Fellingfors ble også i samme KS-vedtak overtatt av Grane kommune. For begge disse vannverkene er det inngått driftsavtale mellom kommunen og de private bygningseierne som har kommunal vannforsyning.

På Grane er det nye vannverket satt i drift, og anlegget vil trolig medføre mindre driftsproblemer enn det gamle anlegget, og dette vil trolig også medføre mindre arbeid med tilsyn for driftspersonellet.

Avtalen med Norsk Slam AS vedr. slamtømming av private septiktanker opphørte i 2016, og ny entreprenør ble Østbø AS som har tømt tankene i 2017. Slamavgiften faktureres abonnentene med et fast beløp inntil 4 m³ og i tillegg et beløp pr. m³ over 4 m³.

For å administrere slamtømmingen er det inngått en avtale med Norsk Navigasjon AS. Dette er et nettbasert system hvor hvert anlegg bla. er registrert med gps-koordinater og tømmefrekvens. Det kan også registreres avvik i dette systemet.

Driftskostnader til slam, vann og avløp skal i prinsippet dekkes inn etter selvkostprinsippet, dvs. gebyrene som abonnentene betaler skal dekke driftskostnadene.

6.6.6 Veier

Driftskostnader til sommervedlikehold av veier er uendret, men det er viktig å opprettholde et jevnt veivedlikehold over tid. Dette for å unngå at veiene slites helt ned før større opprustingstiltak må iverksettes. Et jevnt vedlikehold vil også begrense skader på veiene i flomperiodene.

Sommervedlikeholdet blir gjennomført både med eget utstyr og med innleide entreprenører, men for 2018 må det påregnes at det blir utført mye mindre sommervedlikehold på grunn av budsjettsituasjonen.

SafeControl AS var engasjert til hovedinspeksjon av samtlige bruer i 2016, og rapporten konkluderer med at det er behov for utbedringer tilsvarende 4 – 5 mill. kroner på noen bruer. I tillegg er det en del bruer som også har behov for opprusting, men kostnadene er ikke beregnet. Dette er kostnadskrevende tiltak, men Grane kommune som veieier har et ansvar for at det ikke er forbundet med risiko å benytte bruene. Bjorbekk bru blir erstattet med ny bru i 2017/18 iht. vedtatt investeringsbudsjett.

Brua over Vefsna til Stormoen og Østre Bogfjellmo burde også ha vært opprustet da den er i dårlig forfatning med lav tillatt totalvekt. Dette medfører bla. at tømmertransporten må foregå med redusert last som igjen medfører mindre driftsnetto til skogeier.

6.6.7 Bygninger

Det er et stort behov for både opprusting og et løpende vedlikehold av boliger, leiligheter og annen bygningsmasse. Budsjetterte vedlikeholdskostnader er derfor ikke i samsvar med det reelle behovet, og det vil derfor bli utført minimalt med vedlikehold av bygninger i 2018. Det bør derfor vurderes om det er aktuelt å selge boliger som ikke disponeres av helse- og omsorgstjenesten.

Vedr. kommunehuset burde det ha vært utført utvendig vedlikehold av denne bygningen. Dette gjelder maling av kledning og vinduer som ikke er skiftet ut. Det burde også ha vært montert solskjerming på vinduene mot øst i 2. etasje da dette er bemerket som avvik ved vernerunder. Maling og montering av solskjerming har en kostnad på ca. kr 400 000,- og er en prioritert sak i årets budsjett. Det er i tillegg behov for utvendig maling av utleieboliger som trolig ikke kan gjennomføres pga. kostnadene, men dette blir vurdert våren 2018.

Kommunen eier og forvalter totalt 58 boenheter, derav 5 boenheter som leies og fremleies. Administrasjonen forvalter 46 av disse boenhetene med utleie, drift og vedlikehold. De resterende 12 boenhetene (for vanskeligstilte) forvaltes av NAV.

Det blir fremmet egen sak om kommunens eiendomsforvaltning.

6.6.8 Trofors stasjon

Grane kommune har inngått en 10-års leiekontrakt med Rom Eiendom AS om leie av tidligere venterom og ekspedisjon ved Trofors stasjon fra og med 2015. Lokalene er opprustet og ominnredet til kontorlokaler med 6 kontor, møterom, kjøkkenkrok og et utstillingslokale. Leiearealet er ca. 130 m². Leiekostnadene pr. år blir ca. kr 216 000 inkl. strøm til lys og oppvarming. I tillegg dekker kommunen kostnader til renhold og internett-tilgang.

To av kontorene leies ut til hhv. Miljødirektoratet og Fylkesmannen, og dette gir ca. kr 113 000 i årlig leieinntekt. I tillegg er et tredje kontor utleid til Fjelltjenesten fra og med januar 2017, men dette til redusert husleie kr 18 000,- pr. år pga. at kontoret blir brukt

ved tilfeldig behov. Dette prosjektet med leie og fremleie av disse kontorlokalene er derfor et tapsprosjekt inntil fire kontor blir utleid på fulltid.

6.6.9 Næring

Det årlige erstatningsbeløpet (konsesjonskraftinntekten) kr 869 000 fra Statskraft Energi AS avsettes til kommunalt næringsfond, som igjen benyttes til finansiering av lønnskostnader til kommuneveterinær, tilskudd til næringsdrivende og tilskudd til landbruksformål.

Det budsjetteres med kr 150 000 i tilskudd til næringsdrivende og kr 250 000 i tilskudd til landbruksformål. Bruken av disse midlene varierer fra år til år.

Lønnskostnader til kommuneveterinæren finansieres også delvis av statlige stimuleringsmidler som Grane og Hattfjelldal mottar i fellesskap.

Jfr overordna planstrategi startes det opp en prosess med ny versjon av Næringsplanen i 2018. Avdelingen påregner å være medvirkende i prosessen uten at det gir konsekvenser for driftsbudsjettet.

6.6.10 Brannvern

Generelt er brannvernet et kostnadskrevende tiltak selv om det er få brannutrykninger, men mange andre utrykninger i forbindelse med hendelser på vei. Det kan også forekomme andre redningsoppdrag som brannvesenet blir utkalt til.

Det har vært noen årlige tilfeller av utrykninger til de nye utleieboligene i Ringveien og på Vegset pga. automatisk brannvarsling til 110-sentralen. Dette er ikke i forbindelse med branntilløp, men varsling utløses pga. matlaging og stekeos. Dette er kostnadskrevende utrykninger, og NAV som ansvarlig boligforvalter blir derfor fakturert for unødig alarm iht. gebyrregulativet i slike tilfeller.

Det frivillige brannvesenet består av 16 brannkonstabler. Fra og med 2017 ble stillingsprosenten økt til 2 % for samtlige ansatte. Dette pga. at det var behov for mer tid til øvelser ettersom brannvesenet også skal bistå ambulansetjenesten med livreddende oppdrag når ambulansen er på utrykning, samt bistå politiet ved hendelser med pågående livstruende voldsutøvelse med våpen. Dette innebærer en kostnadsøkning på ca. kr 100 000,- pr. år i faste lønnskostnader.

I forbindelse med KS-sak nr. 19/14 Dokumentasjon av brannvesenet i Grane, er det budsjettert med høynet beredskap i høytider og ved avvikling av sommerferie, samt kompetanseheving for brannkonstabler, utrykningsledere og utdanning av nye sjåførere med klasse C / kode 160.

Utdanning av 2 nye sjåførere blir gjennomført i 2018.

6.6.11 Feiing og tilsyn av fyringsanlegg

Fra og med 2014 ble det inngått avtale med Vefsn kommune om innleie av tjenester til feiing og tilsyn av fyringsanlegg. Det ble fra samme tid også innført behovsprøvd feiing, dvs. at feiing utføres etter behov og minst en gang pr. 4. år. Dette medfører at noen får utført feiing hvert år og noen hvert andre, tredje eller fjerde år, men samtlige huseiere blir fakturert for feieavgift hvert år.

Finansieringen av denne tjenesten dekkes inn med den årlige feieavgiften som hver enkelt eier blir fakturert for. Feieavgiften er den samme som i Vefsn kommune, og foreslås uendret i 2018.

6.6.12 Snøscooterløyper

Etablering av kommunalt løypenett for snøscooter har medført nye driftskostnader, og for siste sesong i 2017 er netto driftskostnader kr 227 000,-. Det er i hovedsak lønnskostnader og km-godtgjørelse til driftspersonellet som er de største kostnadene, samt brøyting av parkeringsplasser og innkjøp av materiell. Dessuten ble inntektene på kortsalget redusert i det andre driftsåret. Snøscooterløypene er mao. så langt et tapsprosjekt for kommuneøkonomien, og dersom løypenettet utvides vil dette også trolig medføre økte driftskostnader.

I de to første driftsårene ble det budsjettert med kr 0 i netto driftskostnader, men dette er ikke realistisk. I budsjett 2018 er det budsjettert med en netto driftskostnad på kr 95 000. Dette innebærer at innkjøp av driftsmidler og utførelse av vedlikehold og skogrydding av løypenettet må reduseres til et minimum.

Kortsalget er nettbasert på www.scooterkort.no, og de fem korttypene som blir tilbudt er sesongkort, dagkort, ukeskort, tre-dagerskort og interkommunalt sesongkort med 20 % rabatt. Prisen på kortene vil variere fra kommune til kommune pga. at driftskostnader og inntekter vil variere.

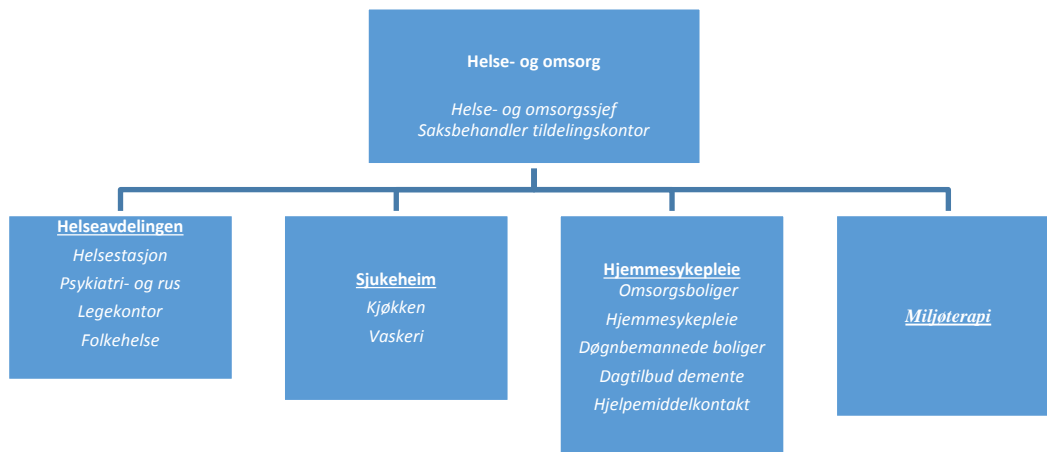
6.6.13 Salg av eiendomsinformasjon

I 2013 ble det inngått avtale med Norsk Eiendomsinformasjon AS om salg av informasjon om eiendommer. Dette gjelder informasjon om bla. planstatus, byggetegninger, ferdigattester mm. Dette er et nettbasert salg der eiendomsめglere, skadetaksatorer og andre kan bestille informasjon om eiendommer fra kommunen på dette nettstedet.

Fordelen med dette systemet er at kjøperne av informasjon bruker systemet og at dette er effektivt for kommunens saksbehandlere ved at andre henvendelser om slik eiendomsinformasjon unngås. I tillegg gir dette også en liten inntekt til kommunen.

Norsk Eiendomsinformasjon AS kjøper produktene til prisene iht. prislisen, og selger disse videre til kjøperne med et påslag på innkjøpsprisen.

6.7 Ansvar 5. Helse og omsorg

6.7.1 Personalplan

Helse og omsorg	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon HO	1,00	1,00	2,00*	2,00*	2,00*	2,00*
Åpen omsorg	12,85		12,85	12,85	12,85	12,85
Miljøtjeneste*	6,97	0,16	7,13	7,13	7,13	7,13
Sykehjem	26,90	-0,08	26,82	26,82	26,82	26,82
Helse	10,60		10,60	10,60	10,60	10,60
Folkehelse	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sum Helse/omsorg	59,42	1,08	60,5	60,5	60,5	60,5

*Merkantilt ansatt flyttet fra ansvar 5200(sykehjem)

6.7.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	42 238 324	43 676 332	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	2 528 400	3 746 917	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	331 000	451 780	
16	Salgsinntekter	-4 042 500	-4 779 000	
17	Refusjoner	-3 970 860	-3 491 000	
18	Overføringsinntekter	-325 000	-325 000	
19	Finansinntekter- og transaksjoner	0	-15 000	
	Total	36 759 364	39 265 029	7

6.7.3 Innhold

Tjenesteområdet omfatter funksjonene:

-5000	Helse og omsorgssjef
-5110	Hjemmetjenesten
-5120 og 5140	Miljøterapien
-5200	Sykehjemmet
-5700	Legekantor
-5720	Helsesøster
-5740	Rus og psykiatri
-5800 og 5710	Folkehelse og fysioterapi

Samhandlingsområdet Helse og omsorg leverer helse-, omsorgs- og sosialtjenester til alle innbyggerne i Grane kommune. Mange av tjenestene er av høy kvalitet og drives på en effektiv og god måte. Tjenestene ytes av engasjerte, dyktige og motiverte ansatte og de er ofte tilpasset behovet til den enkelte borger, bruker og pasient.

Grane kommune har flere innbyggere over 65 år enn under 19 år. Det er en voksende gruppe av eldre over 80 år. Demografisk utvikling, endringer i sykdomsbilde og overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten setter kommunens evne til å levere forsvarlige og gode tjenester på prøve. Kombinasjon av mindre tilgang til frie økonomiske ressurser, tilgang på kvalifisert arbeidskraft og behovet for ny bygningsmasse, gir oss store og umiddelbare utfordringer.

Samhandlingsreformen medfører store endringer for den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kravet til økt grunn- og basiskompetanse, kompetanseheving og spesialisering øker.

6.7.4 Administrasjon helse- og omsorgsavdelingen

Her er bemanningen 1 stilling som helse- og omsorgssjef, og ei stilling som saksbehandler.

50 % av saksbehandlerstillinga er foreslått redusert for å gi en innsparing på kr. 324 000,-. Deler av saksbehandlers oppgaver må da overtas av de øvrige enhetslederne i avdelinga.

ØHD eller KAD (kommunale akutte døgnplasser) avtalen som vi har med Vefsn kommune og lokalmedisinsk senter foreslås avsluttet. Fagmiljøet i Grane kommune mener vi kan utføre denne tjenesten selv ved sykehjemmet. Besparelsen vil være kr. 250 000,- i året.

Siste år har Grane kommune hatt 6 liggedøgn på denne lokalmedisinsk senter.

Nytilsatt helse- og omsorgssjef, som opprinnelig er jordmor, vil med god faglig oppdatering kunne forestå svangerskapsomsorgen i kommunen. Dette gir en årlig besparelse på kr. 125 000,-.

Post for medisinsk forbruksmateriell er en fellespost for avdelinga. Denne er økt fra kr.250 000 til 450 000,- da vi ser at denne summen er reelt behov.

Samtlige poster for kurs- og reiseutgifter i hele helse- og omsorgsavdelingen er satt i kr. 0,- for 2018. Innsparingsgevinsten på dette er kr. 87 000,-.

6.7.5 Sykehjem

Hovedoppgaver ved enhet sykehjem er å gi døgnkontinuerlig helsefaglig behandling og pleie til personer med akutt og kronisk sykdom, og vesentlig nedsatt funksjonsevne. Sykehjemmet fungerer som et varig hjem for personer med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov eller kortvarig opphold i form av avlastning. Tjenesten gis innenfor to hovedretninger.

- Somatisk avdeling gir et tilbud til personer med fysiske sykdommer
- Avdeling tilrettelagt for personer med demens.

Det er noen utfordringer som må ha ekstra fokus i årene som kommer. Tilbudet til personer med demens på institusjon har en økende grad av svært ressurskrevende pasienter og økte krav til tjenestetilbudet. Dette gir utfordringer innenfor den faglige tilnærmingen, personalressurser og økonomi. Dagens lokaliteter er svært dårlig tilpasset denne brukergruppen. Bygningsmassen motiverer til lite aktivitet og bevegelsesfrihet. Det er lite tilgang til terapeutiske ute- og inneområder. Videre gir lokalitetene svak utnyttelse av fagressursene.

I budsjettet for 2018 er det lagt inn ei økning på lønnspostene for fastlønn, medikamenter, matvarer og inventar og utstyr da disse tidligere har vært underbudsjettet.

Vikarposten er redusert med kr. 100 000,- i forhold til ønsket beløp. Dette medfører at vikarbruk ved sykefravær i større grad må unngås og det blir ei merbelastning på øvrig bemanning i vaktene uten fulltallig mannskap.

6.7.6 Hjemmetjeneste

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistent (BPA), praktisk bistand/praktisk bistand opplæring og dagtilbud for hjemmeboende personer med demens. I tillegg har enheten ansvar for tjenestene omsorgsbolig, rehabiliteringsleilighet, matombringning, trygghetsalarm og hverdagsrehabilitering.

De hjemmebaserte tjenestene i Grane kommune skal bidra til at brukerne gjennom hjelp og veiledning til egenmestring skal få muligheten til å bo lengst mulig i eget hjem, herunder omsorgsboliger. Tildeling av tjenester foretas etter individuell faglig vurdering av funksjonsnivå, og skal sikre at det utøves rett tjeneste, til rett tid og på rett sted.

I tråd med nasjonale føringer bør det satses mer på å styrke hjemmebaserte tjenester. Det er behov for flere omsorgsboliger for å få en mer sømløs tilpasning til omsorgstrappen. Disse boligene må være tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi. Effektivisering av hjemmebaserte tjenester vil kreve storstilt implementering av velferdsteknologi. Velferdsteknologien må understøtte både administrative prosesser, trygghetsskapende tiltak, sosiale nettverk og løse individuelle behov hos den enkelte mottaker av tjenestene.

Budsjettposter for vikarbruk er redusert med kr 82 000,-.

I konto for transportmidler er det redusert med kr. 50 000,- som vil medføre at nye leasingavtaler på biler til tjenesten ikke kan anskaffes i 2018.

Videre er konto 13700 redusert med 40 000,- ned til kr. 100 000, og dette innebærer at enhetens arbeid med velferdsteknologi ikke vil være like omfattende som ønskelig i

2018.

Enheten har ønske om å få en lærling i helsearbeiderfaget, men dette er det ikke funnet lønnsmidler til i budsjettforslaget.

6.7.7 Ergoterapeut/hjelpemiddelkontakt

Ergoterapeut og hjelpemiddelkontakt på kommunalt hjelpemiddellager er viktige støttespillere for hjemmebaserte tjenester, slik at hjemmeboende kan få tilrettelagt for en optimal livskvalitet i eget hjem. Ergoterapeutene og ansatte på hjelpemiddellager er i en nøkkelrolle når pasienter skrives ut fra sykehus, og har behov for hjelpemidler på plass i hjemmet før de kan skrives ut til kommunen.

De siste årene er det forventet fra NAV hjelpemiddellager at det kommunale hjelpemiddellager skal ta over en del av arbeidsoppgavene som tidligere ble utført av ansatte i Bodø.

I budsjettet for 2018 har rådmann slettet stillingene som ergoterapeut og hjelpemiddelkontakt. Enhet for hjemmetjenestene vil bli pålagt å ivareta kommunens ansvar for hjelpemidler innenfor gitte budsjettramme. Dette gir en nedskjæring på kr. 230 314,-. Det er ikke et ønsket valg, men resultat av budsjettsituasjonen. Rådmann ønsker å opplyse at det fra og med 2020 vil være et lovpålegg om ergoterapi i kommunehelsetjenesten.

6.7.8 Folkehelse og fysioterapi

Folkehelseloven gir kommunene større ansvar for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid, og har som formål å fremme god og rettferdig fordeling av helse. Kommunen skal fremme befolkningens helse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt. Folkehelsearbeid defineres som samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Dette arbeidet ivaretas av folkehelsekoordinator som er ansatt i 50 % stilling. Kommunens samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid genererer et årlig tilskudd på kr. 275 000,- til dette arbeidet.

Grane kommune har pr. tiden to 100 % stillingshjemler som fysioterapeut. Den ene jobber med kurativ behandling på heltid, mens den andre stillingen benyttes til andre kommunale fysioterapioppgaver som rehabilitering, behandling i institusjon, oppfølging av barn og unge, samt drift av frisklivssentral.

Friskliv har gode helsefremmende tilbud til alle aldersgrupper i hele kommunen. Friskliv har både en forebyggende og en rehabiliterende funksjon.

Kvaliteten og omfanget på tjenesten har økt i de siste årene både som følge av nasjonale føringer. Antall deltagere som benytter seg av Frisklivssentralen har økt betraktelig, og de har i dag et særlig fokus på tilbud for våre eldre innbyggere og personer med muskel- og skjelettlidelser. I henhold til Grane kommunes oversiktsdokument over innbyggernes helsestatus, er dette utsatte grupper hvor forebyggende arbeid er ekstra viktig for å unngå enda større utgifter i offentlige budsjett,

Rådmann har redusert kommunens fysioterapiressurs med 100 % stilling hvor frisklivssentralen vil bli berørt. Besparelsen på dette er kr. 396 612,-. Nedskjæringen innebærer at kommunen mister ett årlig fastlønnstilskudd fra HELFO på kr. 200 000,-. Noe reduksjon av inntekter i form av brukerbetaling er må også påregnes.

Helsestasjon for eldre er et forbyggende tilbud til kommunens eldre innbyggere. Målgruppen har ikke benyttet seg av tilbudet i ønsket grad, og rådmann har lagt ned tjenesten ved at stillingshjemmel som sykepleier i 10 % stilling opphører. Årlig besparelse er kr. 65 500,-.

6.7.9 Helsestasjon/ skolehelsetjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er et lovpålagt gratis tilbud til alle barn og unge (0-20 år), samt gravide. Skolehelsetjenesten og helsestasjon videreføres som tidligere

6.7.10 Psykisk helse- og rustjenesten

Psykisk helse- og rustjenesten er en lovpålagt tjeneste med samtaler, veiledning, oppfølging og tilrettelegging ifht aktivitet. Dette gis som lavterskeltilbud, eller etter henvisning fra lege eller andre. Tjenesten har fokus på å gi kompetent behandling og koordinerte støtte og hjelpetiltak, Forebygging av psykososiale problemer og psykiske lidelser.

Det er krav til drift av døgnkontinuerlig akuttilbud.

Tjenesten har også ansvar for å ivareta personer i kriser som krever psykososialt kriseteam.

Større ansvar på kommunehelsetjenesten innen psykiatri- og rus feltet gjør at enheten i kommunen nå jobber mer med klinisk virksomhet enn hva som var praktisert tidligere.

I enhetens budsjett er posten for støttekontakt økt til kr. 120 000,- da denne var feilbudsjettet i 2017. Posten er nå justert til realistisk behov ut fra vedtak om tjeneste.

Rådmann har fjernet 40 % stilling som assistent i denne tjenesten. Dette vil gi en innsparing på kr. 200 000. For å unngå at møteplassen stenges, må vi finne andre metoder for drift.

Grane kommune har mottatt kr. 400 000,- i statlig tilskudd for opprettelse av kommunepsykologstilling. Rådmann har i budsjettet ikke funnet midler til å dekke kommunens egenandel for dette formålet.

Kommunepsykolog blir en lovpålagt tjeneste fra 2020.

For ordens skyld, ønsker rådmann å informere om at siste års prosjekter tilknyttet Psykisk helse- og rustjenesten delvis videreføres i 2018. Disse utgiftene har ingen innvirkning på ordinært da det føres egne regnskap for prosjektene som er finansiert med statlige midler.

6.7.11 Miljøterapien

Miljøterapien tilbyr tjenester til mennesker med medfødt eller ervervet funksjonshemming, multifunksjonshemmede. Dette er ofte ressurskrevende brukere. Tjenesten gir også et avlastningstilbud til pårørende særskilt tyngende omsorgsoppgaver.

Tjenesten gir tilbud til brukere i døgnbemannet bolig, omsorgsbolig og i avlastningsboliger.

Det vil i 2018 være brukere med lovfestet rett til økt tilbud gjennom Miljøterapi-tjenesten. For å ivareta kommunens plikter på dette området innehar budsjett 2018 endring i bemanninga på 2-1 ressurser i turnus, samt at enhetsleder inngår i aktiv drift av enhetens turnus. Dette gir en innsparing på kr. 370 899,-.

6.7.12 Legetjenesten

Ved legetjenesten vil det være nødvendig å leie inn vikar i tre måneder da kommuneoverlegen skal ha utdanningspermisjon for å fullføre sin spesialistutdanning. Denne kostnaden er innarbeidet i budsjettet.

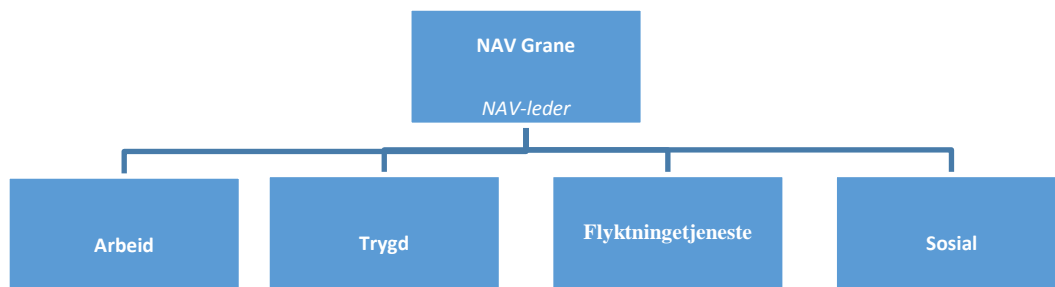
Posten for medisinsk forbruksmateriell er betydelig økt, men dette tas igjen på inntektssiden i form av økte refusjoner.

1. mai kommer det krav om bakvakt i legevakt for leger som ikke har godkjenning som allmennlege eller spesialisering. Denne kostnaden er innarbeidet i budsjettet. Likeså økte utgifter til legevaktsformidling, nødnett og andre lisenser.

Ved legekontoret er det tilknyttet en diabetessykepleier i 10 % stilling. I 2018 er det ikke budsjett for å opprettholde dette tjenestetilbudet. Diabetikerne må i stedet få oppfølging hos fastlege eller ved poliklinikk. Innsparingen er kr. 65 800,-

Enheten har i 2017 hatt forsterket helsesekretær ressursen med 50 % midlertidig stilling. Denne ordningen kan ikke videreføres i 2018 grunnet manglende midler.

6.8 Ansvar 6. NAV

6.8.1 Personalplan

NAV	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Sosialkontortjenester	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Flyktingetjeneste	1,20*		1,20	1,20	1,20	1,20
Sum NAV	2,20**		2,20	2,20	2,20	2,20

*Herav 20% vaktmester

**Kontoret har totalt 5,2 årsverk, fordelt på statlig og kommunalt ansatt.

6.8.2 Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	1 083 496	869 297	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	20 100	18 000	
14	Overføringsutgifter	700 000	852 000	
15	Finansutgifter	90 000	90 000	
16	Salgsinntekter			
18	Overføringsinntekter			
19	Finansinntekt og finanstransaksjon	-80 000	-80 000	
	Total	1 813 596	1 749 297	-4

Flyktingebudsjettet (ansvar 6400) er innarbeidet i NAVs totale økonomiske ramme. Budsjettet gjengis i egen tabell under pkt. 6.8.7.

6.8.3 Administrasjon NAV

NAV leder har daglige ansvar for drift av NAV Grane med både kommunalt og statlig tjenesteinnhold. Det kommunale tjenesteinnholdet er regulert av samarbeidsavtale inngått mellom Grane Kommune og NAV Nordland.

Lønnsutgifter til Nav leder skal fordeles mellom stat og kommune i henhold til driftsavtale. Driftsavtalen ble 01.01.13 endret, Grane kommune skal fra dette tidspunkt dekke 50 % av lederlønn. Det er også fra samme tidspunkt refusjon av 50 % saksbehandlerstilling .

Driftsutgifter belastes i henhold til fordelingsnøkkel som basert på antall stillinger i kontoret.

NAV har stort fokus på kontakt med bedrifter, og målet er å øke overgang til arbeid/aktivitet for mottakere på stønader, da enten kommunal eller statlig, og oppfølging av flyktninger i introduksjonsprogrammet.

Sikre livsopphold i samsvar med Lov om sosiale tjenester, for de som oppsøker NAV og har et behov for denne hjelp. Økt fokus på barnefamilier. Utarbeide en individuelle planer for de som er i introduksjonsprogrammet ved bosetting av flyktninger, slik at den enkelte på best mulig måte integreres i norsk samfunnsliv og arbeidsliv.

Gir tilbud om rådgivning i forhold til gjeld og avtale om frivillig forvaltning av privat økonomi.

Sikre videreutvikling av kompetanse/kunnskap for den enkelte ansatt i NAV, dette for å fortsatt kunne gi et godt tjenestetilbud.

NAV har i 2017 vært gjennom en del digitaliseringer , dette vil si at bruker kommuniserer med NAV via elektroniske tjenester, dialogen mellom bruker og NAV er gjennom digitale kanaler. Det er innført digitalisering av sykemeldinger og krav om sykepenger. Om brukere ikke er elektronisk skal NAV bidra til at de skal kunne bli det, de skal få hjelp til å finne frem på NAV.no Det vil være noen brukere som ikke kan delta på digitale løsninger og de blir hjulpet som tidligere.

Det er i vårt tjenesteområde, der Grane og Hattfjelldal er sammen med Mosjøen, besluttet at oppfølging av brukere som er ny registrerte som arbeidsledig skal inn til informasjonsmøte i Mosjøen. Videre oppfølging skjer fra samme kontor. Det er en ansatt fra Grane som bidrar til å følge opp brukerne i Mosjøen.

Det er viktig at det som eventuelt frigjøres av tid i forbindelse med digitalisering i NAV, blir benyttet til å gi brukere med sammensatte behov tettere oppfølging. Nav skal ha bedre kjennskap til arbeidsmarkedet og det er viktig at vi bruker tid til å oppsøke bedrifter i nærområdet.

6.8.4 Sosialkontortjenester

Nav har fokus på tett og koordinert oppfølging av den enkelte bruker. Vi har benyttet statlige virkemidler der det har vært mulig. Vi ser også at det stilles krav til aktivitet der det er brukere som mottar full sosialhjelp. Vi har hatt et fåtall og bare i korte perioder.

Det er fortsatt stor pågang på økonomisk forvaltning, i dag har vi 20 aktive saker. Vi har hatt ca. 30 saker på gjeldsrådgivning. Det er en økning, mange med kompliserte, økonomiske utfordringer. Dersom vi fortsatt har høy prioritet i nevnte sakene kan vi klare å begrense de kommunale utgiftene i stor grad. Optimal ressursbruk til denne arbeidsoppgaven ville vært om vi har hatt ressurser til å bruke tilnærmet 100 % stilling. Det kunne da vært muligheter til å bidratt med opplæring av den enkelte bruker, som på sikt vill bli selvhjulpen.

Det er økning på søknader om frivillig forvaltning. Det innebærer at vi overtar økonomistyring for brukerne. Det er et fagområde som må prioriteres høyt, da man ellers vil risikere at viktige regninger går til inkasso, stenging av strøm, og med dette øke kommunes utgifter.

Satser for økonomisk sosial hjelp foreslås å følge den statlige normen.

6.8.5 Kvalifiseringsprogrammet

2017 var det 2 deltakere på kvalifiseringsprogrammet (KVP). Budsjett 2018 legger opp til det samme.

6.8.6 Husbankens tilskuddsordning.

NAV har hatt økning i antall saker vedr. Husbankens tilskuddsordninger.

6.8.7 Startlån som bruk til egenkapital

Bankene har tidligere akseptert bruk av startlånsmidler for å dekke krav om 15% egenkapital. Siden slutten av 2015 har vi merket stor innskjerping blant bankene i forhold til ikke å gi lån utover 85%. Bankene godtar dermed ikke startlån til bruk som egenkapital. Dette som følge av forskrift fra finanstillstyret.

Grane kommune ønsker å hjelpe vanskelighetsstilte inn på boligmarkedet, men denne innskjerpingen gjør dette krevende. Innskjerpingen har ført til at vi får hjulpet færre enn det vi ønsker. De samme tildelingene fra Husbanken må nå dekke hele boligkjøpet fremfor kun 15% til bruk av egenkapital som tidligere. Dette gjør at vi med midler fra Husbanken må inn med fullfinansiering i de fleste boligkjøpene for vanskelighetsstilte i Grane kommune. Det blir da færre personer å fordele midlene fra Husbanken på. Det har vært et max. beløp i Grane Kommune til tildeling ved startlån.

Kommunestyret har fått egen sak på å øke rammen vedr. startlån.

6.8.8 Bosetting av flyktninger

Grane Kommune har oppfylt antall bosettinger som var planlagt for 2017, men det er i mindre grad samme behovet for bosettinger i 2018. Vi kan også påregne familiegjenforeninger.

6.8.9 Budsjett flyktingetjeneste

Total- alle sektorer samlet (Prosjekt 6400)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	6 456 205	6 509 933
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	553 400	725 800
13	Kjøp av tjenester	63 000	0
14	Overføringsutgifter	40 000	0
15	Finansutgifter	0	2 904 246
16	Salgsinntekter	-35 000	-180 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 6 766 000	-9 960 000
19	Finanstransaksjoner	-311 605	0
	Total	0	0

Budsjett for flyktingetjenesten er utarbeidet utfra prognoser IMDI 2018. Flyktingebudsjettet blir holdt utenfor ordinær drift. Ubrukte midler, blir avsatt på bundet driftsfond årlig.

Aktuelle sektorer har fått tilført midler som vist nedenfor:

Sektor 1- Sentraladm. (Renhold)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn		262 750
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon		
13	Kjøp av tjenester		
18	Overføringsinntekter fra Staten		
	Total	0	262 750

Sektor 2- Oppvekst (Voksenopplæring)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	1 548 783	1 553 558
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	59 000	156 000
13	Kjøp av tjenester	43 000	0
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 1 650 000	-1 600 000
	Total	783	109 558

Sektor 5- Helse- omsorg

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	200 000	316 614
13	Kjøp av tjenester	20 000	
	Total	220 000	316 614

Sektor 6- NAV(flyktningetjenesten)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	4 707 422	4 377 032
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	494 400	569 800
14	Overføringsutgifter	40 000	0
15	Finansutgifter		2 904 246
16	Salgsinntekter	-35 000	-180 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 5 116 000*	-8 360 000
19	Finanstransaksjoner	-311 605	0
	Total	-220 783	-688 922

7 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2018 ble vedtatt september 2017.
 Investeringsdelen videre i økonomiplanperioden er ikke vedtatt.

KS- 049/17 Vedtak:

1. Investeringsramme for Grane kommunes investeringsbudsjett settes til kr 18,5 mill.
2. For Grane kommunes investeringsbudsjett 2018 prioriteres følgende tiltak som rådmannen arbeider inn i økonomiplan 2018-2022:

Tiltak	Investeringsramme	Finansiering
Helsetun Stormoen	10 000 000	Låneopptak
Renseanlegg Nedre Svenningdal	7 500 000	Låneopptak
Oppstartbevilgning til Aktivitetspark Stormoen, følges opp tilsvarende 2019 og 2020	600 000	Låneopptak
Lekeplasser/ uteområde skolen	200 000	Låneopptak
Signaliserte behov fra Helse- omsorg	200 000	Låneopptak

7.1 Investering 2018

Område	Finansieringsbehov				
	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	Sum
VAR					
Nedre Svenningdal renselanl.	7 500 000				7 500 000
Avløpsnett Svenningdal				3 000 000	3 000 000
	7 500 000	0	0	3 000 000	10 500 000
Øvrige					
Helsetun Stormoen	10 000 000	45 000 000	5 000 000		60 000 000
Aktivitetspark Stormoen	600 000				600 000
Medisinsk utstyr HO	200 000				200 000
Uteområde GBU	200 000				200 000

Adm.bygg-oppgrad.bibliotek			400 000		400 000
GBU- skur søppeldunker			300 000		300 000
GBU/ Stormoen uteområde			200 000		200 000
Barnehage endringer innvendig			350 000		350 000
Barnehage- inventar			100 000		100 000
Veier og bruer			1 000 000	700 000	1 700 000
Asfaltering			900 000		900 000
Lekeplasser			100 000	100 000	200 000
Tjenestebil HO				200 000	200 000
Tjenestebil- teknisk			200 000		200 000
Traktor				800 000	800 000
Utleieboliger-o.a bygn.masse			600 000	300 000	900 000
Utleiebolig Fiplingdal			300 000		300 000
Utleieboliger for unge Trofors			400 000	2 000 000	2 400 000
IKT			220 000	180 000	400 000
Sum Øvrige	11 000 000	45 000 000	10 070 000	4 280 000	70 350 000
Sum samlet	18 500 000	45 000 000	10 070 000	7 280 000	80 850 000
Bruk av fond					
Investeringstilskudd					
Låneopptak	18 500 000				
Sum Finansiering	18 500 000				

7.2 Investeringsplan 2019-2021

Tiltak	Beløp eks. moms	År	Avdeling Ansvar	Kommentar
Helsetun Stormoen	45 mill	2019	Teknisk / Næring Sykehjem	Hoveddel sykehjem og boliger
Totalt 2019	45 mill			
Adm. Bygg Bibliotek oppgradering	400 000	2020	Teknisk/ Næring Adm. bygg	Det er behov for oppgradering av biblioteket med bla. riving av vegger, montering av limtrebjelker, nye reoler, nytt gulvbelegg mm.
Barnehage	350 000	2020	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for å utvide gangen mellom avd. 3 og 4 pga. plassmangel. Dette kan gjøres ved å rive ut eksisterende toalett som ikke er i bruk.

Barnehage	100 000	2020	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for utskifting av en del inventar som er fra oppstart av barnehagen i 1994.
Grane Barne- og ungdomsskole og Stormoen skole	300 000	2020	Teknisk / Næring Skole	Det er behov for egne frittstående bygg / skur for søppeldunker ved begge skolene, samt tilgang til kontakter for motorvarmere ved GBU.
Grane Barne- og ungdomsskole Stormoen skole Uteområde	200 000	2020	Teknisk / Næring Skole	Etappe 2: Det gjenstår en del arbeid med uteområdene ved GBU og Stormoen skole. En arbeidsgruppe har utarbeidet en plan for området.
Helsetun Stormoen	5 mill	2020	Teknisk/ Næring Sykehjem	Fullføring av prosjektet
IKT	220 000	2020	Oppvekst/ kultur Skole	Ladeskap Elev- og lærer PC Skrivere Jfr. KS 12/15
Lekeplasser	100 000	2020	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Tjenestebil	200 000	2020	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for å bytte en gammel arbeidsbil med en ny brukt
Utleieboliger og annen bygningsmasse Oppgradering utv.	600 000	2020	Teknisk / Næring Utleieboliger mm.	Det er et løpende behov for utvendig oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse. Dette gjelder både tak, takrenner, vinduer og maling / beising. Det er et stort etterslep på dette driftsområdet.
Utleieboliger	400 000	2020	Teknisk /	Forprosjekt vedr. bygging av kommunale leiligheter til unge i

Leiligheter for unge Trofors			Næring Utleieboliger	etableringsfasen
Utleieboleig Fiplingdal	300 000	2020	Teknisk / Næring Utleieboliger	<p>Tomannsboligen ved tidligere Fiplingdal skole anbefales sanert. Dette pga. at boligen er i svært dårlig forfatning. Eventuell restaurering vil medføre kostnader på kr 1-2 mill, men dette anbefales ikke.</p> <p>EL-tilsynet har gitt pålegg om utbedring av el.anlegget i den ene leiligheten. I tillegg er det behov for andre tiltak for å få leiligheten i brukbar stand til utleie. Antatte kostnader ca. kr 120 000,-. Leiligheten leies ikke ut i dag, men EL-tilsynet har akseptert at strøm inntil videre kan være tilkoblet for å opprettholde varme om vinteren. Det anmodes om en avklaring på om boligen kan saneres.</p> <p>Jfr. FS-sak 042/15.</p>
Veier og bruer Oppgradering	1 mill	2020	Teknisk / næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Veier Asfaltering	900 000	2020	Teknisk / Næring Veier	Vassbekkveien og Lavollveien
Totalt	10 070 000	2020		
IKT	220 000	2021	Oppvekst / kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Lekeplasser	100 000	2021	Teknisk / Næring Park og	Oppgradering av lekeplasser

			lekeplasser	
Tjenestebil	200 000	2021	Helse / Omsorg Hjemmetjenes ten	Det er behov for å bytte ut en tjenestebil med en ny brukt tjenestebil
Traktor	800 000	2021	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Traktoren ble innkjøpt ny i 2014. I 2018 er traktoren 4 år og brukt i ca. 3500 timer. Det vil da være økonomisk gunstig å bytte traktor fremfor å fortsatt bruke den med påfølgende store driftskostnader. Antatt mellomlegg for ny traktor kr 600 000
Utleieboliger og annen bygningsmasse Oppgradering	300 000	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger	Det er et løpende behov for oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse.
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofors	2 mill	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger	Hovedprosjekt. Bygging av utleieleiligheter til unge i etableringsfasen.
Veier og bruer Oppgradering	700 000	2021	Teknisk / Næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Renseanlegg og Avløpsnett Svenningdal	3 mill	2021	Tekniks / Næring Avløp	Det er behov for å ruste opp avløpsnettet i boligfeltet i Svenningdal. Det er gammelt og for liten kapasitet. Renseanlegg
Totalt 2021	7 280 000			
Adm.bygg Garsje / carport	200 000	2022	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for en garasje eller en carport til parkering av kommunale tjenestebiler ved

				kommunehuset.
Grunnerverv Mellommoen	200 000	2022	Sentraladm.	Grunnerverv av areal til serviceformål ved ny innfartsvei til Trofors i forbindelse med bygging av ny E6.
Idrettsanlegg Klubbhus	400 000	2022	Teknisk / Næring Idrettsanlegg	Sanering av to gamle klubbhus og bygging av nytt lager inkl. teknisk rom for EL-installasjoner.
Lekeplasser	100 000	2022	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Utleiebolig Fiplingdal	4,0 mill	2022	Teknisk / Næring Utleieboliger	Bygging av ny utleiebolig med to leiligheter til erstatning for sanering av tomannsboligen. Jfr. FS-sak 042/15.
Vann og avløp til Mellommoen	5.0 mill	2022	Teknisk / Næring Vann og avløp	I forbindelse med regulering av Mellommoen til nytt område for service og veikro vil det bli behov for fremføring av vann og avløp.
Totalt 2022	10 070 000			

Planen er lagt inn skjematisk i pkt. 7.1

7.3 Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
--	---------------	---------------	---------------

Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0
Kompensasjon for mva	1 961		0
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	1 961	0	0
Utgifter			
Lønnsutgifter	3	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	12 270	13 000	18 500
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0
Overføringer	1 961	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	14 235	13 000	18 500
Finansstransaksjoner			
Avdrag på lån	472	389	456
Utlån	400	0	-553
Kjøp av aksjer og andeler	506	450	550
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	553	553
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	7
Sum finansieringstransaksjoner	1 379	1 393	1 013
Finansieringsbehov	13 653	14 393	19 513
Dekket slik:			
Bruk av lån	12 257	8 000	18 500
Salg av aksjer og andeler	69	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 006	919	463
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	3 600	0
Bruk av bundne driftsfond	0	1 873	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	550
Bruk av bundne investeringsfond	70	0	0
Sum finansiering	13 402	14 393	19 513
Udekket/udisponert	-250	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.4 Budsjettskjema 2A investering

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investeringer i anleggsmidler	14 235	13 000	18 500

Utlån og forskutteringer	400	0	-553
Kjøp av aksjer og andeler	506	450	550
Avdrag på lån	472	389	456
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	0	553	560
Årets finansieringsbehov	15 614	14 393	19 513
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	12 257	8 000	18 500
Inntekter fra salg av anleggsmidler	69	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for mva	1 961	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1 006	919	463
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	15 293	8 919	18 963
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	70	5 473	550
Sum finansiering	15 364	14 393	19 513
Udekket/udisponert	-250	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.5 Låneopptak

Det er i budsjett 2018 vedtatt låneopptak på kr.18.500.000. Lånet tas opp med en nedbetalingstid på 20 år.

8 Vedlegg

8.1 Betalingsregulativ

Ansvar	Egenandeler	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
5	Inntekt inntil 2 G	200,00	pr måned		Sentrale satser foreligger desember	
PLO	Inntekt 2G – 3G	976,00	pr måned			
	Inntekt 3G – 4G	1572,00	pr måned			
	Inntekt 4G – 5G	2301,00	pr måned			
	Inntekt 5G +	3072,00	pr måned			
	Hjemmehjelp	290,00	pr time			
Ansvar	Salg	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
5	Middag hel porsjon	70,00	pr måltid	72,00		0 %
PLO	Middag liten porsjon	60,00		62,00		0 %
	Kveldsmat/frokost	30,00		31,00		0 %
	Middag pårørende	70,00		72,00		0 %
	Utbringning av middag	15,00		15,00		0 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2017	Periode	Forslag 2016	Endring	Endring %
PLO	Egenandel trygghetsalarmer 2016- analog	253,00	pr måned	260,00		Selvkost, ca 3 %
	Egenandel trygghetsalarmer 2016- GSM	280,00	pr måned	288,00		
Ansvar	Brukerbetaling sjukeheim	Sats 2017	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
5 PLO	Døgnopphold	150,00	pr døgn	Sentrale satser foreligger desember		
	Dag/natt opphold	80,00	pr døgn			
	Langtidsplass- 75 % trygd					

	Langtidsplass- 85 % kapitalinntekt Avlastningsplass	Gratis		Gratis		
Ansvar	Brukerbetaling barnehage	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
2	Barnehage – hel plass (sentralt bestemt maks pris)	2 730,00	pr måned	2910,00	Maks pris	
OK	Deltidstilbud pr. dag	634,00	pr måned	634,00		3%
	Halv plass	1 585,00	pr måned	1585,00		3%
	4 dager/uka	2 536,00	pr måned	2536,00	50,00	3%
	3 dager/uka	1 902,00	pr måned	1902,00	45,00	3%
	2 dager/uka	1 268,00	pr måned	1268,00	35,00	3%
	1 dag/uka	634,00	pr måned	634,00	16,00	3%
	Ekstra dager barnehage	247,00	pr dag	247,00	7,00	3%
	Utvidet åpningstid/ekstra timer/barnehage	55,00	pr time	55,00	1,50	3%
	Mat- hel plass	246,00	pr måned	246,00	0	0%
	Mat- halv plass	123,00	pr måned	123,00	0	0%
	Mat- 3 dager/uka	148,00	pr måned	148,00	0	0%
	Mat- 2 dager/uka	99,00	pr måned	99,00	0	0%
	Mat- 1 dag/uka	49,50	pr måned	49,50	0	0%
	Mat- Ekstradager	24,00	pr dag	24,00	0	0%
	Kosepenger	70,00	pr dag	70,00	0	0%
	Frokost på skolen, eksl. Mva	15,50	pr dag	15,50	0	0%
	SFO-24,5 t/u, morgener/etterm./skolefridager	21,00	pr time	22,00	1,00	5%
	SFO-18,5 t/u, etterm./skolefridager	21,00	pr time	22,00	1,00	5%
	SFO-9 t/u, ettermiddager på skolefridager	21,00	pr time	22,00	1,00	5%
	SFO- 9,5 t/u, skolefridag	21,00	pr time	22,00	1,00	5%
	Ferietilbud SFO	21,00	pr time	22,00	1,00	5%
	Kosepenger SFO	85,00	Pr mnd	90,00	5,00	6%
Ansvar	Brukerbetaling	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
2 OK	Enetimer – barn og unge 22 ½ min./uke.	1 944,00	pr måned	1 992,00	48,00	3 %
	Enetimer voksne, 22 ½ min./uke.	2 255,00	pr måned	2 310,00	55,00	3 %

	Gruppeundervisning (3-6 elever) – 45 – 90 min/uke.	1 553,00	pr måned	1 591,00	38,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 90 min/uke.	810,00	pr måned	830,00	20,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 30 – 45 min/uke.	403,00	pr måned	413,00	10,00	3 %
	Salg av tjenester friv. lag / organisasjoner.	75 % av kostnad		75 % av kostnad		
	Salg av tjenester til grunnskole / barnehage.	100% av kostnad		100% av kostnad		
	Særskilte prosjekt.	Ihht. reel kostnad		Ihht reel kostnad		
Ansvar	Billettinntekt og utleie	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
2 OK	Fritidsbading – voksne.	0,00		0,00	0,00	0 %
	Fritidsbading – barn.	0,00		0,00	0,00	0 %
Ansvar	Fellingsavgift fastsatt av Miljødirektoratet	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Voksen elg	510,00	pr skutt dyr	537,00		5 %
Teknisk	Elgkalv	300,00	pr skutt dyr	316,00		5 %
	Voksen hjort	390,00	pr skutt dyr	411,00		5 %
	Hjortekalv	236,00	pr skutt dyr	249,00		6 %
	Saksbehandlingsgebyr- Fastsatt i forskrift av Landbruks- og matdepartementet	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Jordloven- Deling	2 000		2 000	0	0 %
	Konsesjonsloven – Søknad om konsesjon	5 000		5 000	0	0 %
	Snøscooter	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Kjøretillatelse dagkort Grane kommune	135,00		135,00		0 %
	Kjøretillatelse årskort Grane kommune	900,00		900,00		0 %
	Kjøretillatelse ukeskort Grane kommune	360,00		360,00		0%
	Kjøretillatelse tre-dagerskort Grane kommune	225,00		225,00		0%
	Renovasjon eks. mva	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	80 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
Teknisk	140 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	240 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	360L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	660 L	9 342,00		9 342,00	0,00	0 %
	Volumavhengig gebyr eks. mva					

	80 L	369,00		369,00	0,00	0 %
	140 L	646,00		646,00	0,00	0 %
	240 L	1 107,00		1 107,00	0,00	0 %
	360L	2 546,00		2 546,00	0,00	0 %
	Kommunalt tillegg eks. mva	110,00		115,00	5,00	5 %
	Fritidsrenovasjon eks. moms	950,40		950,40	0,00	0 %
	Tvungen fom 2016					
	Hovedpostene for byggesaksgebyrer	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Byggetillatelse næringsbygg (200 m ²)	13 517,00		13 923,00	406,00	3 %
Teknisk	Byggetillatelse bolighus i 2 et. (120 m ²)	8 011,00		8 251,00	240,00	3 %
	Byggetillatelse mindre bygg/hytter (60 m ²)	5 056,00		5 208,00	152,00	3 %
	Endring av byggesak	1 205,00		1 241,00	36,00	3 %
	Godkjenning av foretak	2 307,00		2 376,00	69,00	3 %
	Meldingssaker	1 480,00		1 524,00	44,00	3 %
	Hovedpostene for oppmålingsaker	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Oppretting av grunneiendom 0-500 m ²	6 992,00		7 2022,00	210,00	3 %
Teknisk	Oppretting av større grunneiendom	13 984,00		14 404,00	420,00	3 %
	Punktfeste, oppmåling	6 992,00		7 202,00	210,00	3 %
	Grensejustering, festegrunn, jordsameie	2 330,00		2 400,00	70,00	3 %
	Arealoverføring, kr 1 000 pr. daa over 0,5 daa	9 322,00		9 602,00	280,00	3 %
	Betjening av henvendelser, feltarbeid pr. time	1 165,00		1 200,00	35,00	3 %
	Timepris kontorarbeid	865,00		891,00	26,00	3 %
	Tinglysingsgebyr, tillegg til Statens kartverk	116,00		119,00	3,00	3 %
	Saksbehandlingsgebyr delingssak	2 000,00		2 060,00	60,00	3 %
	Hovedpostene for vann- og avløpsgebyrer	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Tilknytting av vann	5 322,00		5 482,00	160,00	3 %
Teknisk	Tilknytting av avløp	5 275,00		5 433,00	158,00	3 %
	Årsavgift vann (bolig)	4 158,00		4 283,00	125,00	3 %
	Årsavgift vann (hytte)	2 079,00		2 141,00	62,00	3 %
	Årsavgift avløp (hytte)	2 532,00		2 608,00	76,00	3 %

	Årsavgift vann målt forbruk pr. m ³	15,00		15,50	0,50	3 %
	Fastpris pr. år/vannmåler pr. boenhet	2 742,00		2 824,00	82,00	3 %
	Årsavgift avløp inkl. slambehandling	5 492,00		5 657,00	165,00	3 %
	Årsavgift avløp målt forbruk pr. m ³	29,00		30,00	1,00	4 %
	Slamtømming inntil 4 m ³	1 920,00		1 978,00	58,00	6 %
	Slamtømming, tillegg pr m ³ over 4 m ³	322,00		332,00	10,00	3 %
	Utslippssak, sandfilter	1 934,00		1 992,00	58,00	3 %
	Utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann	2 024,00		2 085,00	61,00	3 %
	Feiing og brannvern	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Feieavgift pr. pipeløp eks. mva	534,00		534,00	0,00	0 %
	Brannutrykning ved unødig alarm eks. mva	5 150,00		5 305,00	155,00	3 %
	Salg av info til Norsk Eiendomsinformasjon AS(Ambita-Infoland)	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Landbrukseiendom/ Gårdskart	213,00		219,00	6,00	3 %
	Matrikelbrev	215,00		221,00	6,00	3 %
	Målebrev	112,00		115,00	3,00	3 %
	Kommunale festekontrakter/ festeavgift	112,00		115,00	3,00	3 %
	Godkjente bygningstegninger	311,00		320,00	9,00	3 %
	Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse	112,00		115,00	3,00	3 %
	Vei, vannforsyning og avløpsforhold	107,00		110,00	3,00	3 %
	Kommunale avgifter og eiendomsskatt	112,00		115,00	3,00	3 %
	Restanser og legalpant	112,00		115,00	3,00	3 %
	Gjeldende planstatus med bestemmelser	163,00		168,00	5,00	3 %
	Hovedpostene for plan- og disp.behandling	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Behandling av planprogram	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
Teknisk	Behandling av konsekvensutredning	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Disp. reg.planer som ikke krever høring	2 000,00		2 060,00	60,00	3 %
	Disp. reg.planer som krever høring	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Disp. fra k.planens arealdel LNF m/forbud	5 000,00		5 150,00	150,00	3 %

	Disp. fra k.planens arealdel øvrige områder	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Mindre vesentlig reguleringsendring	5 000,00		5 150,00	150,00	3 %
	Reg.pl.beh. – enkel plan i utbyggingsomr.	8 000,00		8 240,00	240,00	3 %
	Reg.pl.beh. – i LNF m/forbud og ressurskr.	25 000,00		25 750,00	750,00	3 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Nytt klubbhus; det fremmes egen sak om dette					
Teknisk	1/3 av hallen	311,00	pr. time	320,00	9,00	3 %
	2/3 av hallen	374,00	pr time	385,00	11,00	3 %
	Hele hallen	437,00	pr time	450,00	13,00	3 %
	Halve hallen	1 870,00	pr dag	1 926,00	56,00	3 %
	Garderober m/toalett	374,00	pr dag	385,00	11,00	3 %
	1/3 av hallen- private arrangement	374,00	pr time	385,00	11,00	3 %
	2/3 av hallen- private arrangement	437,00	pr time	450,00	13,00	3 %
	Hele hallen- private arrangement	500,00	pr time	515,00	15,00	3 %
	Halve hallen- private arrangement	3 739,00	pr dag	3 851,00	112,00	3 %
	Garderober m/toalett- private arrangement	500,00	pr dag	515,00	15,00	3 %
	Auditoriet	623,00	pr gang	642,00	19,00	3 %
	Skolekjøkken/ kantine	500,00	pr gang	515,00	15,00	3 %
	Innebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	3 739,00		3 851,00	112,00	3 %
	Utenbygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	6 232,00		6 419,00	187,00	3 %
	Kommunestyresalen	375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
	Formannskapssalen	375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
	Møterom kantine	375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
Ansvar	Utbetalinger	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Skuddpremie kråke	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
Teknisk	Skuddpremie ravn	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
	Skuddpremie mink	100,00	pr skutt dyr	100,00		0 %
	Skuddpremie mår	200,00	pr skutt dyr	200,00		0 %
	Skuddpremie rødrev	300,00	pr skutt dyr	300,00		0 %
	Skuddpremie gaupe	2 500,00	pr skutt dyr	2 500,00		0 %

Ansvar	NAV	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
6	Enslige	5 950,00	per måned	Sentrale satser. Blir ferdigstilt når sentrale satser foreligger.		
NAV	Ektepar/samboere	9 950,00	per måned			
	Person i bofellesskap	4 950,00	per måned			
	Barn 0-5 år	2 300,00	per måned			
	Barn 6-10 år	3 000,00	per måned			
	Barn 11-17 år	3 900,00	per måned			
	Lav sats for livsopphold i Grane kommune: 50 % av statlige veiledende satser.					

